ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ГАЗЕТАСИ

1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

МУАССИСЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «ЎЗМЕВАСАБЗАВОТУЗУМСАНОАТ» УЮШМАСИ

1997 йил 13 май. СЕШАНБА № 38 (5.811). Сотувда эркин нархда

ҲАР ИШДА ИЗЛАНИШ ВА ТАШАББУСКОРЛИК ЗАРУР

Республика Президенти Ислом Каримов 10 май куни Сурхондарё вилоятига ташриф буюриб, бу ерда иқтисодий ислоҳотларнинг бориши, жумладан, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар билан танишди. Чегарачи аскарлар ва божхона ходимлари ҳузурида бўлиб, уларнинг жанговар тайёргарлиги, яшаш шароити билан қизиқди.

Сурхондарёлик пахтакорлар ўрта ва ингичка толали ҳосил етиштиришда кўп йиллик тажрибага эга. Бу йил вилоятда 18 минг гектар майдонда чигит Андижонча усулда плёнка остига экилди.

Мамлакатимиз раҳбари Термиз туманидаги «Намуна» жамоа хўжалигининг Ф. Шоймуродов бошлиқ бригада далаларини бориб кўрди. Бу ерда чигит плёнка остига экилган ерларда ниҳоллар бир текис униб чиққан. Чигит одатдаги усулда экилган майдонлардагига қараганда ғўза баравж ўсмоқда. Мутахассисларнинг фикрича, пахта 25-30 кун илгари пишиб етилади.

Плёнка остига чигит экиш вилоят пахтакорлари учун янгилик, ҳали синаб кўрилмган агротехника тадбири бўлгани сабабли экиш пайтида айрим камчиликларга ҳам йўл қўйилган. Хусусан, ер об-тобида шудгорланмаганлиги, чигит экиш вақтида плёнка тўлиқ ёйилмагани ва баъзи жойларда уя катта очилиши натижасида бегона ўт ўсишига шароит туғилган.

Биз бундан кейин барча агротехника тадбирларини тўғри ўтказиб, мўл ҳосил олишни мўлжаллаяпмиз, биринчи йил биз учун ўрганиш, тажрибани амалиётда қўллаш йили булди, дейишди деҳқонлар.

Мамлакатимиз раҳбари шундай деди: биринчи йил камчиликлар бўлиши табиий. **Асосийси бу усулнинг Сурхондарё иқлими, об-ҳавосига қандай тўғри келиш-келмаслигини батафсил ва чуқур таҳлил этиш керак. Шундан келиб чиқиб, сеялкаларни мослаштириш, техникадан тўғри фойдаланиш, иш унумдорлигини оширадиган керакли ўзгартиришларни киритиш зарур.** Бу масала пухта ўйланмас, тўғри сабоқ, хулоса қилинмас экан, яхши натижага эришиб бўлмайди.

Одатда Жануб шароитида майдонлар суғорилиб, етарли нам тўплангач чигит экилади. Бу йил ҳам шундай қилинди. Лекин тажриба сифатли шудгорланган майдонларни суғормасдан март ойининг биринчи ўн кунлигида плёнка остига чигит экиш мумкинлигини кўрсатди.

Президент мутахассислар ва хўжалик раҳбарлари билан янги усулнинг иқтисодий жиҳатлари — пахта сифати, уни сотиш, барвақт йиғиштириб олинган ҳосил ўрнига кузги ғалла экишнинг афзалликлари тўғрисида суҳбатлашди, қимматли маслаҳатлар берди.

Тумандаги «Янгиариқ» жамоа хўжалигининг ижарачи ғаллакори М. Абдураҳмонова даласида етиштирилаётган «Скифянка» навли буғдой ривожидан мамлакатимиз раҳбари мамнун бўлди. Сара, ҳосилдор, маҳаллий иқлим шароитига мос буғдой навларини етиштириш, уни уруғчилик хўжаликларида синаб кўриш мумкинлигини уқтирди.

Буғдой бошоқлари тўлишиб, пишай деб турган ғаллазорда бўлган суҳбат чоғида Ислом Каримов инсон учун энг муҳими тинчлик, осойишталик эканини, бу юртда фидойи одамлар, ер илмини пухта биладиган деҳқонлар борлигини қайд этди.

Энг муҳими, бизга Оллоҳ инъом этган унумдор замин, саховатли қуёш, қолаверса, меҳнаткаш халқимиз бор, деди давлатимиз раҳбари. Кўзлаган мақсадларимизга эришиш учун эса изланиш, тадбиркорлик, ҳамжиҳатлик керак. Қаердаки тинчлик, осойишталик, ҳамжиҳатлик, халққа ғамхўрлик бўлмаса, бирон натижага эришиш амри маҳол. Бунга ён атрофимизда мисоллар кўп. Шунингдек, мустақил давлатимизда ёш авлодни тарбиялаш, уларга замонавий таълим бериш, таълимни ислоҳ қилиш давр ўртага қўйган муҳим талабдир. Ватанимизнинг келажаги бўлган бугунги ёшлар миллий, умуминсоний қадриятлар, шарқона одоб-аҳлоқ руҳида тарбияланмоғи зарур. Бу борада тўққиз йиллик мажбурий, кейинчалик яна уч йиллик мажбурий-ихтиёрий таълимни жорий этиш, шу йўсин ёшларни касб-ҳунарга ўргатиб, мустақил ҳаётга тайёрлаш лозим.

Ислом Каримов Термиз шаҳридаги дори-дармон ишлаб чиқарувчи «Сурхон-Аджанта ЛТД» Ўзбекистон — Ҳиндистон қўшма корхонасини бориб кўрди. Бу ерда ҳозирча 20 хил дори-дармон тайёрланмоқда. Хом ашё Ҳиндистондан келтирилаётир. Ваҳоланки, воҳанинг қулай табиий иқлим шароитида ўсаётган гиёҳлардан дори-дармон тайёрлаш имкони мавжуд. Хом ашёнинг асосий қисми ўзимизда тайёрланиши керак. Акс ҳолда бу корхонанинг истиқболи йўқ, деди Президент. Бунга эришиш учун изланиш, имкониятлардан тўлароқ фойдаланиш зарур. Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва «Ўзфармсаноат» концерни мазкур корхона билан яқин ҳамкорликда иш юритишлари лозим.

Давлатимиз раҳбари чегара масканларидан бирида бўлиб, ҳарбийларга яратилган шароит, ватанимиз сарҳадларини қўриқлаётган аскар ва зобитларнинг хушёрлиги, жанговар тайёргарлиги билан танишди.

Ватанни ҳимоя қилиш ҳар бир фуқаронинг муқаддас бурчидир, деди Президент. Она-Ватан эса — сен туғилган уй, унда қолган ота-онанг, туғишганларинг, ёру-биродарларинг демакдир. Армия сафида хизмат қилиш йигит учун улкан синовдир. Бу даврда у ҳам жисмонан, ҳам руҳан камол топади. Зеро, мусофир бўлмаган мусулмон бўлмас, деб бежиз айтилмаган. Сизлар соҳибқирон Амир Темур миллати ҳеч кимдан кам эмаслигини теран ҳис этиб, томирингизда ана шу шавкатли аждодлар қони оқаётганидан ғурурланишингиз даркор.

Ўтган йил октябрь ойида давлатимиз раҳбари Ўзбекистон—Тожикистон чегарасидаги Гулбаҳор божхона масканида бўлганида бу ердаги аҳволни мутлақо қониқарсиз дея баҳолаб, уни ўнглаш юзасидан зарур топшириқлар берган эди. Орадан кўп вақт ўтмай, бу ерда зарур анжомлар билан жиҳозланган замонавий божхона биноси қад ростлади.

Мамлакатимизда тинчлик, осойишталик ҳукм сурмоқда, деди Президент. Лекин қўшни Тожикистон ва Афғонистонда вазият нотинч. Шу боис чегарачи ва божхоначиларимиз ҳамкорликда ишлаб, ҳудудимизга қурол-яроғ, наркотик моддалар олиб ўтилмаслигини, республикамиздан халқимиз учун зарур маҳсулотлар ташиб кетилмаслигини таъминлаши даркор. **Бунинг учун эса ҳар биримиз — у хоҳ раҳбар, хоҳ оддий ишчи бўлсин, ўз иш жойида вазифасини холисона, масъулият ва жавобгарликни ҳис этган ҳолда бажармоғимиз лозим.** Ҳокимликлар, вазирликлар, суд ва ҳуқуқ-тартибот идоралари фаолиятини баҳолашда бу асосий мезон бўлмоғи даркор. Бу борада сўров жиддий бўлади. Шунинг учун ҳар ким ўзига ҳисоб бериб борсин. Зеро, бу шартларнинг бажарилишига кўп нарса — юртимиз тинчлиги, келажаги боғлиқдир.

Ўзбекистон сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлаш борасида ўзи танлаган тараққиёт йўлидан дадил одимламоқда. Бунинг уддасидан чиқиш учун табиий шарт-шароит, илм-фан салоҳияти, иқтисодий имкониятлар етарли. Фақат улардан оқилона фойдаланишга эришмоқ зарур.

Ислом Каримовнинг Сурхондарё вилоятига сафари чоғида унга Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Сурхондарё вилояти ҳокими Ж. Норалиев ҳамроҳлик қилди.

(ЎзА).

Уйчи туманидаги Алишер Навоий номли жамоа хўжалигининг 8-бригадаси миришкорлари жорий йилда 22 гектар майдонда плёнка остига чигит қадаб, тўлиқ ундириб олдилар. Шу кунларда бригада далаларида ниҳолларга ишлов бериш қизғин тус олган.

СУРАТЛАРДА: 1. Бригада аъзоси Муборак Раззоқова. 2. Ниҳолларга ишлов берилаётган пайт. Т. МАҲКАМОВ олган суратлар.

Жўшқин ҳаёт лаҳзалари

НИҲОЛЛАРГА ИШЛОВ БЕРИЛЯПТИ

Шу кунларда Хоразм воҳасида деҳқончилик ишлари айни қизғин паллага кирган. Жорий йилда воҳаликлар 19 минг гектар ерда плёнка остига чигит экишни режалаштирганди. Айни кунларда режанинг 98 фоизи уддаланди. Чигит униб чиққан далаларда ягана ва чопиқ ишлари йўлга қўйилган. Шовот, Янгиариқ, Қўшкўпир каби туманларнинг деҳқонлари дала ишларини сифатли бажаришда пешқадамлик қилишаяпти.

ЧОРВАДОР ЭЪТИБОРДА

Самарқанд туманидаги «Наврўз» жамоа хўжалиги далаларида чорва учун ажратилган ерларга озуқабоп экинлар экиб бўлинди. Айни пайтда бедапояларда ҳам ишлар қизғин. Пешма-пеш ўрилаётган кўк беданинг ўз вақтида фермага етказиб берилаётганлиги маҳсулдорликнинг ортишига асос бўлаяпти.

Ҳозир хўжалик фермасида 150 бош соғин сигир бор. Молнинг сути тилида, дейишади. Озуқа базаси мустаҳкамланаётир. Чорвадорларга яратилаётган шарт-шароит ҳам кўнгилдагидек. Уларга иш ҳақига қўшимча сифатида кундалик эҳтиёж моллари тарқатилаяпти.

ПИЛЛА МАВСУМИ ҚИЗҒИН

«Узбекистон» жамоа хўжалиги ипак қурти боқишга ихтисослашганлиги билан Шаҳрисабз туманида алоҳида ўрин тутади. Хўжалик пиллакорлари ўтган йили 640 қути қурт боқиб, давлатта 32 тонна сифатли хом ашё сотганди. Миришкорлар жорий йилда ҳам мавсумга пухта ҳозирлик кўришди. Мавжуд 90 гектар майдондаги тут ва тут плантациялари яхши парваришланди, вақтида озиқлантирилди.

Шу кунларда звеноларга тарқатилган 640 қути қуртнинг ривожи яхши. Хўжалик маъмурияти пиллакорларни қўллаб-қувватлаб турибди. Ҳар бир қути қурт учун аввалдан 500 сўмдан аванс пули, ёғ, ун, гуруч каби маҳсулотлар тарқатилди.

Хўжаликнинг Ҳаким Ҳазратқулов, Малика Бобоеа ва Нажим Эшонқулов, Раҳматилла Убайдуллаев каби звеноларида айниқса ипак қурти парвариши намунали ўтаяпти.

АНИҚ МАҚСАД ЙЎЛИДА

Абдуазим Боймуродов икки йил аввал Сирдарё туманидаги И. Каримов номли жамоа хўжалигидан ер олганида баъзилар иккилангандн. Қаловини топсанг, қор ҳам ёнади, деган гап бор. Асл деҳқон фарзанди тажрибаларга таяниб кам бўлмади. 40 гектар майдондан 35 центнердан хирмон кўтарди.

Нияти улуғ, дили пок миришкорлар шу кунларда 30 гектардаги ниҳолларга дастлабки ишлов беришаяпти. Шунингдек, 10 гектар майдондаги ғалла мавжи ҳам кўнгилдагидек. Ғаллазор уч бор суғорилиб, озиқлантирилган. Жорий йилда А. Боймуродов аграр соҳадан катта даромад олишни мақсад қилиб қўйган.

ТОМОРҚА ДАРОМАДИ

Рўзғорга қут-бараканинг кириши, маъмурчилик манбаи, томорқадан, дейишади. Ана шу ҳикматга амал қилиб келаётган Денов туманидаги «Ғалаба» жамоа хўжалигида яшовчи Темур Салимов кам бўлмади. Бисотидаги 12 сотих ердан ҳар йили 180-200 минг сўм даромад оляпти.

— Ерга ишлов берсанг, у алдамайди, — дейди Темур ака. — Уч бор ҳосил оламан. Кузда пиёз эккандим. Натижаси чакки бўлмади. Биринчи ҳосилдан 50 минг сўм фойда кўрдим. Рўзғоримнинг бут бўлишида, бозор иқтисоди шароитида, биринчи галда ўз-ўзини таъминлашда томорқа муҳим ўрин тутади. Иккинчи экин сифатида картошка экканман, ривожи яхши, насиб этса, ер панд бермаслигига ишонаман.

МАОРИФЧИЛАР МАМНУН

Ёшларни замон талаблари асосида тарбиялаш, уларни касб-корга йўналтириш шу куннинг муҳим вазифаларидан. Ана шу долзарб масала аграр соҳа фидойиларининг ҳам назаридан четда қолаётгани йўқ. Косон туманидаги «Гулистон» жамоа хўжалиги маъмурияти тасарруфида бўлган мактаб жамоасини қўллаб-қувватлаш мақсадида 5 гектар ер ажратиб берди.

Шунингдек, илм маскани жамоасини моддий ва маънавий қўллаш борасида ҳам ибратли тадбирлар амалга оширилаяпти. Барча синфхоналарни жорий таъмирлаш, қўшимча хоналар қуриб бериш, замонавий асбоб-ускуналар сотиб олиш, мактабни компьютерлаштириш ишларини жамоа хўжалиги ўз зиммасига олган. Муҳими, хайрли ишлардан маорифчилар ҳам, ўқувчилар ҳам мамнун.

ФАХРИЙЛАР ТИЛАГИ

Фахрийлар — юртимиз ифтихори, ёшларимиз мададкори. Қайси касбда, соҳада бўлмасин, уларнинг ўз ўрни, давомчилари бор. Шароф Рашидов туманида Ғалаба куни муносабати билан уруш қатнашчилари, меҳнат ветеранлари шарафига дастурхон ёзилди.

Туман ҳокими Рустам Элтоев йиғилганларни муборакбод этиб, юртимиз истиқболини белгилашда, қишлоқ хўжалигини юксалтиришда фахрийларнинг ҳиссаси катта бўлаётганлигини алоҳида қайд этди.

Йиғилганлар иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган юртдошларига ўрнатилган ҳайкал пойига гулчамбар қўйдилар. Фахрийларга туман касаба уюшмаси ҳамда ҳокимият томонидан қимматбаҳо совғалар, пул мукофотлари улашилди. Фахрийлар мустақиллигимиз абадий бўлиб қолишини тиладилар.

Ҳ. АБДУСАМИЕВ.

Матбуот сўзининг таъсири

«АЙБ КИМДА?»

«Қишлоқ ҳаёти» рўзномасининг 1997 йил 4 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа остида чоп этилган танқидий мақолада Поп туманидаги Ш. Мирсултонова номли жамоа хўжалигида сидқидилдан меҳнат қилган пудратчи ҳақига хиёнат қилинганлиги кўрсатилган эди.

Куни кеча таҳририят Поп тумани ҳокими Ҳ. Талобоев имзоси билан ушбу мақолага жавоб хати олди.

Унда шундай дейилади:

Поп тумани ҳокимлиги «Қишлоқ ҳаёти» рўзномасининг 1997 йил 4 апрель сонида босилган «Айб кимда?» сарлавҳали танқидий мақола туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасининг масъул ходимлари томонидан тўлиқ ўрганиб чиқди.

Мақолада Поп туманидаги Ш. Мирсултонова номли жамоа хўжалигида шартнома асосида 2 гектар ерга пахта эккан пудратчи Муҳаммаджон Обидовнинг йиллик режани икки теримда бажаришига қарамай, йил охирида даромад қилиш ўрнига 22 минг сўм зарар кўрганлиги ёзилганди. Текшириш натижасида бу фактлар қисман тасдиқланди.

М. Обидовга оилавий пудрат шаклида ер берилмай, бригада пудрати қилиб, жамоа хўжалиги билан бригада ўртасида маҳсулот етиштириш бўйича шартнома тузилган. Бригада томонидан берилган ҳужжат бўйича 2 гектар ердан олинадиган ҳосил учун сарфланган харажатлар 22584 сўмга кўпайган. Текшириш натижасида бу сумма бригада ҳисобига ўтказилиб, пудратчи ҳисобидан чиқарилди. Пудратчи йил якуни бўйича даромад олган.

Текшириш якуни жамоа хўжалигининг ҳайъати йиғилишида муҳокама қилиниб бригада бошлиғи М. Арслонов, хўжаликнинг техника бўйича ҳисобчиси Ю. Давлатов ва бош иқтисодчи Азизхўжаевлар огоҳлантирилдилар. Пудратчи М. Обидов текшириш натижасидан қониқиш ҳосил қилди.

Ҳ. ТАЛОБОЕВ,
Поп тумани ҳокими.

«НОПОКНИНГ ЮЗИ ҚОРА»

Газетамизнинг шу йил 18 февраль сонида босилган «Нопокнинг юзи қора» сарлавҳали танқидий мақолада Қашқадарё вилоятидаги айрим автохўжалик, корхона, ташкилот ва қишлоқ хўжалиги жамоаларида ҳайдовчилар автомашиналардан ўзларининг шахсий манфаатлари йўлида фойдаланганликлари, спиртли ичимликлар истеъмол қилиб маст ҳолда машинани бошқариб кўнгилсиз ҳодисаларни содир этганлари тўғрисида танқидий фикрлар билдирилган эди.

Куни кеча таҳририят ушбу танқидий мақолага Қарши шаҳар ҳокими Ш. Бегматовдан жавоб хати олди.

Унда шундай дейилади:

Қарши шаҳар ҳокимлигида «Қишлоқ ҳаёти» рўзномасининг шу йил 18 февраль сонида босилган «Нопокнинг юзи қора» сарлавҳали танқидий мақола атрофлича ўрганиб чиқилди.

Мақолада муҳим, долзарб масала кўтарилган.

Хизмат автомашиналаридан оилавий ва шахсий манфаатлари йўлида фойдаланган, спиртли ичимлик ичиб транспортни бошқарган ҳайдовчиларга нисбатан қуйидаги чоралар кўрилди:

Хизмат автомашинасидан оилавий ва шахсий манфаатлари йўлида фойдаланганлиги учун ҳайдовчи Хусниддин Хиддиев огоҳлантирилиб, 1300 сўм жаримага тортилди.

Абдухолиқ Элмирзаев, Рашид Рўзиев, Жўра Жонқуловлар автомашиналарни маст ҳолда бошқарганликлари учун 2400 ва 1800 сўмдан жарима тўладилар.

Давлат автомобиль назорати ходимлари ҳар доим ўз иш жойларида сергак туриб, автомашиналарни маст ҳолда бошқарган, давлат мулкини талон-торож қилган нопок шахсларга қарши курашни янада кучайтириш тадбирларини кўрмоқдалар.

Ш. БЕГМАТОВ,
Қарши шаҳар ҳокими.

Республиканинг зарбдор қурилишларида

ИСТИҚЛОЛ ҚУДРАТИ БУ!

Бухоро нефтни қайта ишлаш корхонаси бунёдкорлари ҳаётидан

Яқин-яқинларгача қип-қизил барханлардан иборат бўлган Қоровулбозор қумликлари ҳозирги пайтда мустақиллик қудрати билан улкан бунёдкорлик маркази бўлиб қолди. Бу ерда ҳажми ва маҳсулот ишлаб чиқариш жиҳатидан жуда катта бўлган Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи қад кўтармоқда. Қоровулбозор қишлоғи бугунги кунда бутунлай ўзгариб кетди. Қурувчиларнинг фидокорона меҳнати туфайли қишлоқ ўрнида шаҳар пайдо бўлди. Айни чоғда бухоролик бунёдкорлар билан бир қаторда бутун республикадан келган қурувчилар ҳам бу муқаддас ишга ўз улушларини қўшишмоқда. Қуйида ана шу бунёдкорларнинг иш фаолияти ҳамда қоровулбозорликларнинг ҳозирги ҳаёти ҳақида сўз юритилади.

КЎЛАМИ КЕНГ, САЛОБАТИ ЎЗГАЧА

Корхонанинг биринчи навбати ишга тушгандан кейин бу ерда йилига икки ярим миллион тонна нефтни қайта ишлаш имкони юзага келади. Бундан йилига республика халқ хўжалиги эҳтиёжи учун 76 ва 93 маркали автобензин, авиакеросин, дизель ёқилғиси, қозонхоналар учун ёқилғи, олтингугурт ва газ ёқилғиси олинади. Унинг иккинчи навбати қуриб битказилгандан кейин эса яна икки ярим миллион тонна нефтни қайта ишлаб, юқоридаги маҳсулотларни олиш мумкин бўлади. Бир сўз билан айтганда, завод тўла қувват билан фаолият кўрсатгач, нефтни қайта ишлаш миқдори беш миллион тоннага етади. Айни чоғда унинг биринчи навбатини қуриш учун 1991 йилги нархда 459 миллион 427 минг сўмлик капитал маблағ сарфланади. Шундан 341 миллион 689 минг сўми қурилиш-тиклаш ишларига кетади. Ҳаммаси бўлиб заводга қарашли ҳудуд 465 гектарни ташкил этади. Шунинг 200 гектарида корхона, 265 гектарида уй-жойлар, омборлар, маиший хизмат нуқталари ва бошқалар жойлашган. Корхона қурилишида «Бухоронефтзаводқурилиш», «Бухороирқурилиш» трестлари, «Бухороқурилиш» ҳиссадорлик жамияти, «Амубухороқурилиш» бошқармаси каби бешта бош пудратчи ва бошқа йирик бинокорлик ташкилотлари қатнашмоқда. Булардан ташқари Франциянинг «Текнип» фирмаси келтириб бераётган асосий ускуна ва дастгоҳларни Туркиянинг «Гама» фирмаси ўрнатмоқда. Бу ускуналар илм-фаннинг охирги ютуқлари бўлиб, жаҳон андозаларининг барча талабларига тўла жавоб беради. Бир сўз билан айтганда, айни кунларда корхона қурилишида ўн мингдан ортиқ ишчи ва хизматчи қатнашиб, улар 168 та қурилиш нуқтасида фидокорона меҳнат қилмоқда. Ҳозирги кунгача шундан 30 дан ошиғини ишчи комиссия қабул қилиб олди. Хусусан 1995 йилдаёқ 5 минг кубометр сиғимли темир ҳавза ишга туширилганди. Мана икки йилдирки, у фаолият кўрсатмоқда ва тайёр конденсат Фарғона нефтни қайта ишлаш заводига олиб кетилаяпти. Бунинг учун 17 километрлик темир йўл шоҳобчаси тортилди.

Бундан ташқари ўзига бир неча ўн минг тонна суюқликни сиғдира оладиган 27 ҳавза қурилиши кўзда тутилганди. Айни кунларга келиб бу борадаги ишларнинг ҳаммаси қуриб битказилди. Темир ҳавзаларнинг ён-атрофи ободонлаштирилди. Шунингдек, 22 та насос станцияси, 10 та ёнғинга қарши темир ҳавзалар, тозалаш иншоотлари, таъмирлаш-механика бўлинмалари, гараж, хом-ашё омбори, бошқариш корпуси ва бошқалар ҳам қуриб битказилиб, фойдаланишга топширилди. Корхонанинг ташқи муҳандислик тармоғининг ўзи 214,7 километрни ташкил этади. Жумладан Кўкдумалоқдан 93,7 километр конденсат қувурлари ўтказилган. Сув тармоғи иккита йўналишда 56,3 километрни, газ қувурлари 26,8 километрни ташкил этади. Иссиқлик тармоғи корхонадан аҳоли истиқомат қиладиган посёлкагача 5,3 километргача етказилди. Лойиҳага кўра завод ва нефтчилар шаҳарчаси электр энергияси билан уч томонлама таъминланиши керак. Бу симларнинг иккитаси Қоракўл ва Бухородан узатилган бўлса, биттаси Кўкдумалоқдан олиб келинади. Ички муҳандислик коммуникациянинг узунлиги 54 километрдан зиёддир.

Қоровулбозор туман ташкил қилинганда бу ерда бор йўғи ўн мингдан сал кўпроқ аҳоли яшарди, холос. Нефть заводи қурилиши бошлангач, аҳоли сони кўпайди. Уларни уй-жой билан таъминлаш мақсадида минглаб кишилар истиқомат қиладиган нефтчилар шаҳарчаси барпо этилди. Шаҳар ҳокимлиги тузилди. Илгари Қоровулбозор қишлоғида атиги иккита фуқаролар йиғини бўлиб, унда 8 минг 600 киши истиқомат қиларди. Нефть заводи қурилиши туфайли ҳозир маҳаллалар сони яна иккитага кўпайди ва шаҳарда яшайдиганлар йигирма мингта етди. Агарда корхонанинг иккинчи қисми қурилиши бошланса аҳоли сонининг янада ўсиши тайин.

БИРИНЧИЛАР САФИДА

— Қурувчиларимиз бу ерга 1993 йили келганида ҳеч ким йўқ эди, — дейди биз билан суҳбатда «Бухоронефтзаводқурилиш» тресги бошқарувчиси Анвар Ражабов. — Бинокорларимиз иш бошлаганда қўлимизда трестимизни ташкил этиш тўғрисида бир варақ қоғоз бор эди, холос. Тикланадиган корхона майдони эса қип-қизил қум уюмларидан иборат эди. Шу боис ишни техника олгандан кейин чўл қумини кўчиришдан бошладик. Машина ёрдамида юзлаб тонна қумлар узоқ масофаларга олиб бориб ташланди. Айни кунларда заводни айланган киши бир

● «Бухоронефтзаводқурилиш» тресги пайвандловчиси Рустам Латипов.

вақтлар юқоридаги юмушларни бажарганимизга ишонмаслиги ҳам мумкин.

Трестга қисқа вақт ичида тажрибали ишчилар танлаб олинди. Янгиларига иш ўргатилди. Натижада ҳозирги кунга келиб уларнинг сони 1200 нафарга етди. Шуни таъкидлаш лозимки, трест ишчилари зиммасига энг нозик юмушларни бажариш юклатилди. Чунончи улар 14 та 20 минг, 10 та 5 минг, 17 та 2 минг кубометрлик суюқлик сақлайдиган сиғимларни битказдилар. Айни чоғда бу сиғимларда энг сўнгги бўяш ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Бундан ташқари трест ишчилари иштирокида бирваракайига 52 та вагонни тўлдира оладиган эстакадо фойдаланишга топширилганига анча бўлди. Унинг узунлиги 350 метргача бориб етади. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда эстакадо ва завод ичидаги кабеллар узунлиги 500 километрни ташкил этар экан. Шуниси диққатга сазоворки, корхонадаги мавжуд кабель ва қувурлар ер устидан ўтказилган. Шу боис уларда бирор-бир носозлик пайдо бўлиб қолгудек бўлса, таъмирловчилар ерни қазиб юрмасдан тезда ишкалликни бартараф этиш имкониятига эгадирлар.

Трест ишчилари корхона ичкарисида 50 гектарлик боғ барпо қилишга ҳам улгурдилар. Бунинг учун минглаб дарахт кўчатлари ўтказилди. Уларнинг парваришига қараб турилди. Ёш ниҳолларни сув билан таъминлаш учун «Дўстлик» каналидан беш километр масофада қувур тортиб келинди. Бунинг натижасида завод ерларидаги бир гектар боғ бу йил ҳосилга кирмоқда. Айни чоғда трест ишчилари суръатни пасайтирмаган ҳолда ойига 1991 йил нархи билан камида тўрт миллион сўмлик қурилиш ишларини бажаришмоқда. Масалан, шу йил март ойида трест ишчилари 3 миллион 800 минг сўмлик қурилиш-тиклаш ишларини адо этишни мўлжаллаб қўйишган эди. Натижа эса кутилганидан ҳам зиёда бўлди. Яъни улар режани 119,9 фоизга ортиғи билан бажаргани ҳолда бу рақамни 4 миллион 557 минг сўмга етказишди. Ишчиларнинг апрель ойида бажарган юмушлари ҳам 4 миллион сўмдан кам бўлмади. Хуллас, ишчилар корхона қурилиши бошлангандан ҳозиргача анча-мунча ишларни амалга оширишга улгуришди.

> «Бухоронинг еростии ва ерусти бойликлари, моддий потенциали жуда буюк. Хорижий сармоя иштирокида қурилаётган нефтни қайта ишлаш заводини олиб қарайлик. Бу улкан корхона ҳали битмасдан туриб бутун жаҳон аҳлининг тилига тушди. Бунинг сабаби бор, албатта. Чунки бу завод Ўзбекистон давлатининг нефть мустақиллиги дастурида бекиёс ўрин тутади.
>
> Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Бухоро вилояти Кенгаши сессиясида сўзлаган нутқидан.

ЖАҲОН ТАЖРИБАСИГА ТАЯНИБ

Корхонанинг ишга тушишига саноқли кунлар қолди. Шу боис ҳозирги кунда заводда қурилиш ишлари кетиши билан бир пайтда корхона ҳудудида ишлаб чиқариш дирекцияси фаолият кўрсатмоқда. Заводга директор қилиб Фарғона нафтни қайта ишлаш корхонасида ишлаб келган, техника фанлари номзоди Эгамберди Саидаҳметов тайинланди. Ҳозирда у киши заводни ишлатиш ва бошқариш учун тажрибали ишчи-хизматчиларни қабул қилишни давом этмоқда. Албатта, бунда замонамиз илм-фанининг охирги талабларига жавоб берадиган ускуналарни бошқариб, унда жаҳон андозалари даражасидаги маҳсулотларни ишлаб чиқара оладиган ўқимишли ва тажрибали ишчи-хизматчилар керак бўлади. Ана шуларни ҳисобга олиб корхона маъмурияти яқинда 33 нафар ишчи ва хизматчини Франциядаги нефть заводларига малака ошириш учун юборди. Айни пайтда улар ушбу Ғарбий Европа мамлакатида нефтни қайта ишлаш сирларини эгаллашмоқда. Бундан ташқари ўтган йили 170 нафар киши Фарғона нефть техникумида таҳсил олди ва шу ердаги нефтни қайта ишлаш заводида иш ўргандилар. Ҳозирги кунда улар замонавий ускуналарнинг ишлаш жараёнлари билан танишишмоқда.

* * *

Йўлингиз тушиб Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи бош корхонасидан Қоровулбозор шаҳри томон юрсангиз, қурувчилар ғайрати билан бунёд этилган икки қаватли шинам биноларга кўзингиз тушади. Ҳар бир турар жойнинг ўз дарвозаси бўлиб, унга бемалол машина билан кириш мумкин. Уйларнинг ички қисмида ҳам нефтчиларнинг тўлақонли ҳаёт кечириши учун барча шарт-шароитлар яратилган. Коттежларнинг хоналари кенг ва ёруғ. Иссиқ ва совуқ сув билан таъминланган ювиниш хоналари, ошхоналари эса хонадон эгалари учун катта қулайликдир.

● «Бухороқурилиш» ҳиссадорлик жамияти ишчилари Валентина Белоцерковская, Бафо Кўчқоров ва Людмила Ефимовалар.

— Нефтчилар шаҳарчасида ҳаммаси бўлиб 644 та коттеж, 41 та маданий-маиший хизмат нуқталари ишга тушиши кўзда тутилганди, — дейди корхона қурилиши дирекцияси ишлаб чиқариш бошлиги Очил Шарипов. — Ҳозирги кунга келиб шуларнинг ярмисида қурилиш ва пардозлаш ишлари тугатилиб, ишчи комиссия назоратидан ўтди. Қолган уй-жой ва маданий-маиший хизмат нуқталари ҳам фойдаланишга топширилади. Айни чоғда маданий-маиший хизмат нуқталаридан 3 та болалар боғчаси, 2 та мактаб, дўкон, маҳалла гузарлари, спорт мажмуалари, меҳмонхона ва бошқа шоҳобчаларда қурилиш-тиклаш ва пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Нефтчилар шаҳарчасида қурилаётган клубни ҳозирги кунда Югославиядан келган тадбиркорлар чиройли қилиб безатишмоқда.

Шаҳарда фақат уй-жой қурилишининг ўзи 93 минг 82 квадрат метрни ташкил этади. Айни пайтда бу коттежларни қуришда «Бухоросувқурилиш», «Қаршиқурилиш», «Ўзагроқурилиш», «Вилоятжамоақурилиш» трестлари, «Бухороқурилиш» ҳиссадорлик жамияти ва бошқа бинокорлик ташкилотлари қатнашмоқда. Улар қурилишнинг асосий қисмида сувоқ ва пардозлаш ишларини олиб боришмоқда. Бунда айниқса «Қаршиқурилишга қарашли саноат ва уйжой қурилиши тресги бинокорлари пешқадамликни қўлдан бермаётир. Улар 1993 йилдан буён нефтчилар шаҳарчасини тиклашда қатнашиб келишади. Ҳозиргача трест томонидан 96 ўринли ётоқхона, 624 нафар ўқувчига мўлжалланган мактаб, 67 оила учун коттеж қурилиб битказилди. Қолаверса, трест қурувчилари томонидан шаҳарчага уч километрлик сув ва бир ярим километрлик иссиқлик қувурлари тортиб келинди. Умуман бугунги кунда бу ерда трест бўйича 500 нафар қурувчи фидокорона меҳнат қилмоқда. Ҳаммаси бўлиб 223 та уйни қуришни ўз зиммаларига олган «Бухоросувқурилиш» трести ҳам ишни қизитгандан-қизитиб юборди. Улар коттежларнинг бир қисмида ғишт теришни жадал суръатларда олиб боришмоқда. Уйларнинг 100 дан ортиқ қисмида эса пардозлаш ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Уй-жой қуришда асосий бош пудратчилардан ҳисобланган «Ўзагроқурилиш» концерни бунёдкорлари 171 та коттежни қуриб битқазишни ўз зиммаларига олишган. Улар ҳозирги кунда мазкур биноларнинг ҳаммасида иш бошлаб, қурилиш-тиклаш ва пардозлаш ишларини поёнига етказишмоқда. Умуман олганда бинокорларнинг мақсади битта. У ҳам бўлса нефтчиларнинг яшаши ва дам олиши учун юқори даражада шароит яратиш.

* * *

— Мен «Бухоронефтзаводқурилиш» трестида ғишт терувчи бўлиб ишлайман, — дейди Саттор Саксонов. — Нефтни қайта ишлаш корхонасини қуришга ва унинг ишга тушишига оз бўлсада ўз ҳиссамни қўшаётганимдан фахрланаман. Чунки бу завод қуриб битказилганидан кейин Ўзбекистонга катта-катта сарф-харажатлар билан олиб келинаётган нефть маҳсулотлари камайиши аниқ. Натижада сарфланаётган жуда катта маблағлар тежалади. Иқтисод қилиб қолинган сармоялар юртимизнинг гуллаб-яшнаши, , халқимиз турмуш фаровонлигини ошириш учун хизмат қилади. Қолаверса, Асакада ишлаб чиқарилаётган «Дамас», «Нексия», «Тико» машиналарини сифатли ёқилғи билан таъминлаш имкони туғилади. Бошқача айтганда, Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи давлатимизнинг нефть мустақиллигини белгилаб бериш билан бир қаторда республикамизнинг иқтисодий бақувватлашувида катта аҳамиятга эга. Бундан фахрланмай бўладими?!

Бу ерда қурувчилар учун барча шарт-шароитлар яратилган. Ишчи ошхонасида овқатлар хилма-хиллиги таъминланиб, арзон ва сифатли. Ойлик маошимиз ҳам ёмон эмас. Ишлашимизга қараб, беш мингдан ўн беш минг сўмгача боради.

НУР ТАРАТАЁТГАНЛАР

Қоровулбозор туман электр тармоқлари ташкилоти ташкил топиши билан нурчилар ишни Бухоро нефтни қайта ишлаш корхонасида трансформатор қуришдан бошладилар. Шундан кейин бинокорлар вагончалари ўрнатилиб, қурувчилар етиб келди. Аввалига юз, кейинчалик олти юз киловатли электр қувватини кучлантириб берувчи подстанциялар қурилди. Туман марказидан то нефтчилар шаҳарчасигача 35,7 километрлик масофага ўн киловатли ҳаво линияси тортиб келинди.

Туман янги бўлганлиги сабабли республика энергетика ва электрлаштириш вазирлиги нурчиларга 336 миллион сўмлик маблағ ажратди. Натижада туман электр тармоқлари ташкилоти ишлаб чиқариш биноларини қуриб олди. Нурчилар учун қирқта оилага мўлжалланган турар жой биноси фойдаланишга топширилди. Чунки илгарилари ишчиларнинг кўпчилиги туман марказидан қатнаб ишлашарди. Бу ўзига хос муаммоларни юзага келтирарди. Ҳозирча янги нефть заводининг ўзида 29 нафар нурчи меҳнат қилмоқда. Бу улкан иншоотда иккита 22 киловатли электр қувватини кучлантириб берувчи подстанция мавжуд. Уларнинг доимий ва хавфсиз ишлашида масъулиятли вазифани юқоридаги нурчилар ўз зиммаларига олишган.

Хуллас, Бухоро нефтни қайта ишлаш заводини шу йил 15 июнда ишга тушириш мўлжалланган. Ҳозирги кунда заводнинг асосий қурилиш майдонида тиклаш ишлари тўлалигича тугатилиб, биноларни пардозлаш, корхона ҳудудини ободонлаштириш ишлари кетмоқда. Қурувчилар эса ҳар бир кунни ғанимат билиб бинокорлик ишларини бир сония ҳам тўхтатмаяптилар. Улар ойига 13 миллион сўмликдан зиёд қурилиш ва ободонлаштириш ишларини адо этиб, корхонани ўз вақтида сифатли қилиб фойдаланишга топширишга интилаётирлар. Шунинг учун завод бунёдкорларининг ўз ваъдалари устидан чиқишига ва бу сана Ўзбекистон тарихида унутилмас кунлардан бирига айланиб қолишига шубҳа йўқ.

Ғулом ЮСУПОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» махсус мухбири.

● Маъмурий бинонинг сиртқи кўриниши.

● Янги завод кўринишидан бир лавҳа.

Ҳайдарқул ҚУРБОНОВ олган суратлар.

ПАЙАРИҚ ҚАДДИ ТИКЛАНАДИМИ?

БУ САВОЛГА ТУМАН РАҲБАРЛАРИ, МУТАХАССИСЛАРИ ВА ДЕҲҚОНЛАРИ НИМА ДЕЙИШАЯПТИ...

Сафаримизни даставвал «Пахтакор» жамоа хўжалигидан бошладик. Чунки «Пахтакор» — ўз номи билан пахтакор. Хўжаликнинг Ширинбой Яҳёев бошлиқ 2-бригадаси далаларида ҳаёт қайнайди. Бир-бирига туташиб кетган экинзорлар деҳқон меҳнатининг залворли эканлигига ишора қилади. Бир ёнда мурғак ғўза ниҳоллари қатор ва қатор эгатларда худди маржонлардек таассурот уйғотса, иккинчи томонда ғалла майсалари белга уриб яшнайди. Ғаллазорларда ажиб манзара. Дуркун бошоқлар майин эсган баҳор шабадасида бамисоли мовий денгиздаги тўлқинлар мавжини эслатади. Дала йўлидан ичкарилаб борарканмиз, шунга ишонч ҳосил қилдикки, ҳар бир экин бободеҳқон эъзозида...

— Биз шундан хурсандмизки, — дейди хўжалик бошқарувининг раиси Неъматхон Ибрагимов, — деҳқонларимиз пахта билан бир қаторда ғалла етиштиришни иқтисодий ислоҳотларимизнинг асосий талаби, деб билмоқдалар. Ҳар туп майса деҳқон меҳри ва қалб қўри билан ардоқда. Иншоолло, дастурхонимиз тўкин, ризқимиз эса бутун бўлғай...

Мана, биз Ширинбой ака Яҳёев саркорлик қилаётган бригада пайкалидамиз. Бригадирнинг айтишича, жами экин майдони 79 гектар. Шунинг 29 гектари ғалла. Бултур ғалладан 31,5 центнердан хирмон тиклаган марду майдонлар бу йил ҳосилдорликни 70 центнердан кам бўлмайди, деб ишончли сўз айтишаяпти. Ҳа, устувор меҳнат ва ғаллазорларнинг бугунги ривожи шунга яраша! Ҳадемай олтин тусга кирадиган бўлиқ бошоқларда ҳосилнинг дарё-дарё тошқини бор!

Пайкал бошидаги катта тут соясида тушликка яқин деҳқонлар давра қурди. Суҳбатимиз ғоят самимий ва катта эҳтиром туйғусида кечдики, пировардида ҳар бир суҳбатдошимизнинг кўнгил изҳорларини баҳолу қудрат қоғозга туширишга саъй-ҳаракат қилдик.

Ширинбой ЯҲЁЕВ, бригада бошлиғи: — 1974 йилдан бери ана шу аҳил жамоамизга бошман. 78 нафар бири-биридан меҳнаткаш, ориятли ва дилкаш аъзомиз бор. Пахтакорларимиз бу йил 50 гектар ерга барака уруғи қадашди. Бултур ҳосилдорликни 40 центнерга етказган бўлсак, жорий йилда 50 центнерлик маррани кўзлаб турибмиз. Чигитнинг «Шароф-75» навини танлаб экканмиз. 10 гектар ерга Андижон усулида плёнка остига чигит қадалди. Худога шукр, барча майдонларимизда ниҳоллар қийғос униб чиқди. Энди навбат — парваришга!

Жалолиддин ҚЎШБОҚОВ, бригада механизатори: — Тракторчилик қилаётганимга 19 йилан ошди. Деҳқончиликда кечаётган ҳаётимдан асло нолимайман. Умр йўлошим Рўзигул ҳам доимо қувончу ташвишларимга шерик. Оилада 9 нафар фарзандимиз меҳнатга эш бўлиб, камол топишаяпти. Уларнинг мўмин-қобиллигидан биз, албатта хурсандмиз.

Ҳа, айтганча, пахтакор меҳнати ва заҳмати хусусида фикр юритиш ортиқча. Аслида унинг масъулияти оғир. Айниқса, эрта кўкламда ерга барака уруғи қадашда — сифат, айниқса, бош мезон ҳисобланади. Шу маънода ана шу қисқа даврлик мавсумда кундузни-кундуз, кечани-кеча демай тер тўккан Тоҳир Абдужалилов, Акмал Маматов ва бошқа кўплаб пешқадам аъзоларимизни «умрларидан барака топишсин!», деб дилдилдан олқагим келади...

— Сизни Ибодулла Ибрагимов бошлиқ 1-бригада пайкалларида ҳам чигит қадашда қатнашди, деб айтишди...

— Ҳа, бизда сеники-меники, деган гап йўқ. Бир-биримизга ҳамиша ҳамкормиз.

— Шу хўжаликнинг фаол ва заҳматкаш бир аъзоси сифатида яна кимларнинг номларини тилга олиб ўтишни истардингиз, яъни ҳурмат-эҳтиром маъносида?

— Аслида меҳнати билан қадрини топаётган аъзолар бизда кўпчиликни ташкил этади. Йил — ўн икки ой аҳилликда меҳнат қилиш — қандай яхши! Холдор Эрхонов, Бектемир Товбоев, Тоҳир Жўрабеков, Тамара Искандарова каби фидойиларимиз борки, деҳқончиликнинг ўзига хос ҳар бир юмушида уларнинг муносиб улуши бор.

Неъматхон ИБРАГИМОВ, хўжалик бошқаруви раиси: — Республикамиз мустақиллигининг 2 йиллиги нишонланган йили, яъни 1993 йилнинг октябрь ойидан буён жамоага раҳбарман. Хўжалигимиз ҳудудида 6 та қишлоқ бор. Хонадонларимизнинг 99 фоизи тўла газлаштирилган. 5 та қишлоқ аҳолиси эса тоза ичимлик суви билан таъминланган.

Бир нарсани алоҳида таъкидлашим зарурки, бизнинг «Пахтакор» жамоа хўжалигимиз сувга нисбатан тақчил ҳудудда жойлашган. «Пайариқ» каналидан 6 та насос билан экинзорларимизга сув оламиз.

Хўжаликда 17 та бригада пудрат асосида деҳқончилик қилаяпти. Чигит экишни қисқа муддатларда тугатдик. Бу муҳим тадбирни марказлашган ҳолда ташкил этганлигимиз яхши самара берди. Деқҳонларимиз 3 та гуруҳга бўлиниб иш олиб боришди. Мавсумда 10 та «Олтой», яъни «Т-4» трактори, 12 та сеялка ва бошқа ишчи кучларидан самарали фойдаландик. Далаларимизда 2 та янги экиш мосламаси тўла қувват билан ишлади. Натижада 1.135 гектар ерга чигитнинг «Қирғиз-3» ва «Шароф-75» навларини сифатли қададик. Янги — Андижон усулида 170 гектар майдонга чигит экилди. Жониузоқ Абдусатторов бошлиқ бригада заршунослари мавсумда илғорликни эгаллашди. Улар мавжуд 38 гектар майдонга оддий усулда биринчилардан бўлиб, уруғ қадаб бўлдилар.

Биз «Ўзбекистон-Ирландия» республика қўшма корхонаси билан ҳамкорликда иш олиб бораяпмиз. Шу ҳамкорлик туфайли суғориладиган 550 гектар майдонга ғалла экканмиз. Бундан ташқари яна 100 гектар ерда лалмикор ғалла парваришлаяпмиз. Буғдойнинг «Улуғбек-600», «Шердор», «Интенсив», «Жасур» ва арпанинг «Амир Темур» навлари бизнинг ер шароитимизда мўл-кўл ҳосил беришига ишончимиз зўр.

Насиб этса, ғаллалмизнинг ҳам, пахтамизнинг ҳам хирмони залворли бўлғай. Деҳқонларимиз ана шундай эзгу ният билан астойдил тер тўкишаяпти...

Хўжаликнинг яна бир фаоли, аниқроғи, раис муовини Райимбой Бобоқуловни дала йўлида учратиб, мухтасар гурунглашганимизда ҳам, шунингдек, Мажид Ибрагимов, Хўжа Насруллаев, Шароф Алибеков сингари тадбиркорлар бошлиқ бригада деҳқонлари ҳузурида бўлганимизда ҳам — «Пахтакор»чиларнинг пахтакорларга хос бугунги шижоатли меҳнатларидан воқиф бўлдик. Бу биз қалам аҳлини ҳам албатта қувонтирди.

Мазкур хўжалик меҳнат аҳлининг омадига яна омадлар тилаб, куннинг иккинчи ярмида туман ҳокимлигида айрим мутассадди раҳбарлар билан деҳқончиликнинг бугунги юмушлари хусусида суҳбатлашдик. Туман ҳокимининг иқтисодиёт масалалари бўйича ўринбосари Акбаржон Сайдиев ўз навбатида шуларни алоҳида қайд этди:

— Пахтакорларимиз йил бошидаёқ ниятни улуғ, қадамни эса қутлуғ этиб, бу йил 9.900 гектар майдонга барака уруғи қадашни режалаштирган эдилар. Бу майдонларнинг 1500 гектарига Андижон усулида плёнка остига чигит қадашга қатъий азму қарор қилинди. Албатта, биргина яхши ниятнинг ўзи билан иш битмайди. Асосий диққат-эътибор биринчи долзарб мавсум — чигитни сифатли экишга қаратилди. Ҳар куни далаларда 80-100 та техника экиш ишларига жалб этилди. Чунончи, 21 та янги — «Самарқанд-1» сеялкасининг унум билан ишлаши таъмин этилди. Бу борада туман машина-трактор парки директори Қаршибой Избосаров бошлиқ гуруҳ аъзолари ташкилотчилик ва тадбиркорлик кўрсатишди. Шу боис экишда суръатга ҳам, сифатга ҳам катта имконият яратилди. «Самарқанд», «Дўстлик», «Деҳқонобод» ва «Ўзбекистон» каби қатор хўжаликларда кунига 11-12 фоиз миқдорда ерга сифатли уруғ қадалди. Бундай долзарб палаларда ҳокимимиз Абдулла Қаршиевич Бўтаевдан тортиб, туманнинг барча-барча фаоллари жанговар кайфиятда иш олиб бордилар.

Мана, энди ўша меҳнатларимиз самарасини кўриб турибмиз. Далаларимизни ғўза ниҳолларининг яшил пайкаллари қоплади. Ҳосил тақдири учун ҳаммамиз масъулмиз. Дарвоқе, туман қишлоқ ва сув хўжилиги бошқармасининг бошлиғи Раҳмат Бойзоқов хусусида алоҳида сўз айтмоқ жоиз. Негаки, у кишини пайариқликлар уста ва тадбиркор деҳқон сифатида яхши танишади. Деҳқончиликнинг турли жабҳаларида ва раҳбарликнинг турли лавозимларида ишлаган, элнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бу инсон ҳаётнинг ҳамма қувончу ташвишларини бошидан кечирган. Ўзи камол топган «Чўрош» жамоа хўжалигида 16 йил бош ҳисобчилик қилиб, хўжаликнинг иқтисодиётини кўтаришда, аҳолининг турмуш тарзини яхшилашда ва бошқа талай хайрли ишларда фидоийлик кўрсатган. Хўжаликка 14 йил раислик қилган. Бир муддат тумандаги «Соҳибкор» жамоа хўжалигининг ташкилотчи раҳбари сифатида ҳам ҳамюртлари эътиборига тушган. Раҳмат Бойзоқовнинг ўз таъбири билан айтганда, «У — меҳнати қадрланган деҳқон». 1993 йилдан буён унинг кўкрагини «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими» нишони безаб турибди. 8 нафар фарзанднинг суюкли отаси. Умр йўлдоши — Гулсарахон оддийгина уй бекаси, пиллакор. Уларнинг тўнғич фарзанди — Зокиржон бошқармада етакчи мутахассис, Ғайратжон — «Чўрош» жамоа хўжалигида бош иқтисодчи, Соҳибжону Нурбеклар ҳам деҳқончилик ишлари билан ҳамнафас камол топишаяпти.

— Э, бизни қўяверинг, — дейди камтарлик билан Раҳмат Бойзоқов. — Иншоолло, кузда жўжани санайлик, ўшанда бафуржа гурунглашармиз. Ҳозирча бободеҳқонларимиз меҳнатига барака тилайлик.

— Албатта барака тилаган ҳолда сизга бир савол билан мурожаат этмоқчиман: Айтинг-чи, Пайариқнинг шуҳратини тиклаш йўлида қандай тадбирлар кўрилмоқда?

— Бир неча йиллдирки, бу — биз, пайариқликлар учун ғоят оғир ва мураккаб савол эди. Туман раҳбарлари, мутахассислари ва барча фаоллари йил бошида нуфузли бир анжуманга йиғилишиб, шу саволни дангал ўртага ташладик. Ахир, кенгашли тўй тарқамас, деганлар. Ўша йиғилишда ҳамма савол ва муаммоларга жавоб изланди. Назаримизда, топгандай ҳам бўлдик. Пировардида шу нарса аниқ бўлдики, аҳиллик — ҳамма нарсадан устувор. Ҳамма фаолларнинг нияти бир жойдан чиқди: «Ҳа! Пайариқнинг шуҳрати албатта тикланади!!» Шу устувор ният билан меҳнат қилаяпмиз, тер тўкаяпмиз. Аҳиллик — ўзининг дастлабки қувончли самараларини кўрсата бошлади.

Бу йил кузда 23 минг 880 тонналик «оқ олтин» хирмонини тиклашга ният қилганмиз. Айни кунларда ғўза парваришига қизғин киришдик. 250 тадан зиёд чопиқ трактори ғўза қатор ораларига пешма-пеш ишлов бераяпти. Шу агрегатларнинг 80 таси шу йил туманимизга янгидан келтирилди...

... Пайариқ тумани далаларида ҳозир қизғин меҳнат палласи. Ориятли ва қадоқ қўлли деҳқонлар Пайариқнинг бундан олдинги шуҳратини яна қайтадан тиклашга азму қарор қилишган.

Абдулла ТУРДИЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» махсус мухбири.

БОҒНИ БОҚҚАН БОЛ ОЛУР

Таҳлил, таклиф

Маълумки, ўтган йилнинг кузида ёғингарчилик кам бўлди. Бундан ташқари, қишнинг иссиқ келиши зараркунандаларнинг сақланиб қолишига қулай шароит яратди. Бу вегетация даври бошланиши билан ўсимлик кучсизланишига, ҳосил маълум даражада зарарланишига таъсир этиши мумкин. Шунинг учун бу йилги шароитда боғбон-соҳибкорларнинг олдидаги муҳим вазифалардан бири мевазор ва узумзорлардаги барча агротехник тадбирларни ўз вақтида юқори савияда ўтказишдир. Шунингдек, мева ва узум етиштириш маданиятини юқори поғонага кўтаришимиз керак.

Айниқса, сувнинг бекор сарф бўлишига чек қўйиш лозим. Мевазор ва узумзорларда йилнинг ўсув даврининг биринчи ярмида тупроқда намликни юқори даражада ушлаб туриш муҳим аҳамиятта эга. Ҳар бир суғоришдан кейин вақтида культивация ўтказиш даркор. Бу тупроқнинг юқори қисмидаги намликни бекорга сарф бўлишига чек қўяди. Суғориш билан бирга маҳаллий ва минерал ўғитлар билан озиқлантириш жуда фойдалидир. Бунда гектарига 10-15 тонна чиринди ва азот, фосфор ўғитлари солинади.

Тупроқда намликни юқори даражада сақлаш мақсадида бутун ўсиш давомида барча сув манбаларидан фойдаланиш муҳимдир. Бунда туз миқдори 3-4 граммдан ортиқ бўлмаган коллектор ва ер ости сувларидан ҳам фойдаланса бўлади.

Тупроғи шўрланган Қорақалпоғистон, Мирзачўл ва Марказий Фарғона шароитида суғориладиган сувда тузларнинг кўпайиб кетиши натижасида ўсимликнинг илдиз тизими куйиши ва баргларнинг сарғайиб кетишидан огоҳ бўлиш лозим. Бунинг олдини олиш учун тупроқда намликни сақлаш ва йиғиш чора-тадбирларини кўриш керак. Бу зоналарда суғориш билан бирга чуқур культивация ўтказиб, ерда намлик сақлаб қолинса, тупроқ-ҳаво алмашинуви яхшиланиб, ниҳолларнинг ўсиши ва ривожланишини кучайтиради, мевазор пайкалларда мўл ҳосил етилади. Шағалли ва қумли тупроқларда, айниқса, Фарғона водийсининг шағал билан қопланган ерларида, Бухоро ва Самарқанд вилоятларининг баъзи туманларида ерда намлик камлиги натижасида тупроқ кучли қизиб, ўсимлик ўсишдан тўхташ ҳоллари юз беради. Унинг қуриб қолиши ва меваларнинг ўсиши муддатидан олдин бошланиб, тўкилиб кетиши эҳтимоли бўлади. Бунга йўл қўймаслик учун бу зоналарда намликни сақлаш мақсадида 1-2 маротаба қўшимча суғориш ва кетма-кет культивация ўтказиш зарар. Имконият борича намликни сақлаб қолиш учун суғоришни маҳаллий ўғит бериш билан бирга ўтказиш жоиз. Кучли қумли ва шағалли тупроқларда, мевали боғларда дарахт тупи атрофи ва қатори оралиқларидаги ерни мулчлаш яхши натижа беради.

Мулча сифатида похол, қипиқ, шоли қипиғи, чириган гўнг, ўрилган ўтдан фойдаланиш мумкин. У 10-12 см қалинликда, 100 см энликда солинади. Мулчлаш намлик сарфини камайтирибгина қолмай, озиқланиш шароитини яхшилайди. Тупроқдаги микробиологик фаолиятни кучайтириб, уни юмшатиш ишларини қисқартиради. Натижада тупроқнинг устки қисмида парланиш озайиб, шўрланиш хавфи камаяди.

Боғ ва токзорларда сувдан унумли ва самарали фойдаланиш учун суғориш ариқларини қисқартириш лозим. Айниқса, шағалли ва қумли тупроқларда суғориш ариқлари қисқа бўлгани яхши. Механик таркиби енгил тупроқларда эса суғориш ариқлари узунлиги 100-120 метрдан ошмасин.

Агар ариқ узунлиги ошиб кетса, сув сарфи ортади. Намликни сақлаш жанубий ҳудудларда, Тошкент, Самарқанд ва Сурхондарё вилоятларининг тоғ ва тоғолди туманларида бу катта аҳамиятта эга. Бу жойларда шўрланган тупроқ шўрини ювиш керак. Имконият бор ерларда ер ости, сой сувларини насос орқали чиқариш, суғоришда фойдаланиш ва намликни сақлаш учун кетма-кет культивация ўтказиш ҳосилдорликни оширади.

Тошкент, Самарқанд, Қашқадарё ва бошқа вилоятлардаги бўз тупроқларда ва сув билан кам таъминланган жойларда обиҳаётдан самарали фойдаланиш мақсадида мевали боғларда дарахтнинг икки томонидан туплан 100-150 см узоқликда чуқур ариқлар орқали суғориш мақсадга мувофиқдир.

Ёш боғ ва токзорларда туплан 60 см узоқликда ўсимликни икки томонидан қазилган ариқлар орқали суғориб, сўнг кетма-кет культивация ўтказилади.

Ҳосилли токзорларда қатор оралиғида битта 40 см чуқурликда ариқ олинади. Бу қисқа муддатда асосий илдиз тизими жойлашган пастки қатламларда намлик туплаш имкониятини беради.

Бўз тупроқли боғ ва токзорларда ўсиш даврида ер ости суви чуқур жойлашган бўлса, ҳосилига қараб 3-4 маротаба суғорилади. Сув билан кам таъминланган шароитда гектарига сув меъёри 650-700 кубометрни ташкил этади.

Қисман енгил (шағалли) тупроқларда гектарига 300-400 кубометр сув етарли. Бундай ерларда суғоришни 10-12 маротаба ўрнига 8 маротаба ўтказиш мумкин. Ер ости суви юқори жойлашган тупроқда 2 маротаба суғорилса кифоя.

Сув билан таъминлаш нормал ҳолда бўлган ёки ўтган йилги меъёрдан оз фарқ қиладиган ерларда ва ер ости суви яқин бўлган жойларда мевазор, боғни парваришлаш, тупроқни ишлаш, суғориш, ўғитлаш қабул қилинган агротехник қоидага биноан ўтказилади.

Бегона ўтлар тупроқдаги озуқа моддаларни сўриб, намни парлантиради. Бунинг олдини олиш учун қатор ва туп оралиқларидаги бегона ўтларни йўқ қилиш тадбирлари қўлланилиши керак. Ҳосилли узумзорларда хомток қилиш ва чеканка муҳим тадбирлардан ҳисобланади.

Узумзорларда ўтказиладиган парвариш ишлари тўғри ва сифатли қилиб ўз вақтида ўтказилганда новдалар яхши етилади, меваси катталашади, келаси йили ҳосили учун куртаклар шаклланади. Хомток ўтказиш натижасида новдалар сийраклаштирилади, қуёш нуридан фойдаланиш яхшиланади, қолган ҳосил новдаларининг ривожи кучаяди. Новдалар чеканкасини ток тупининг ўсиш кучи ва шароитига қараб ўтказилади. Хомтокни биринчи навбатда кучли ўсадиган тупларда ўтказиб, қалинлаштириб, ҳаво ва ёруғликни ўтказмайдиган бачки новдалар бир йўла олиб ташланади.

Боғларда илдиз бўғзидан чиққан ёввойи новдалар кесиб ташланади. Ушбу тадбирлар парланиш майдонини қисқартириб, сув сарфини камайтиради, тупроқдаги намликни сақлаб қолади.

Юқорида кўрсатилган тадбирлар билан биргаликда мевазор ва узумзорларда ташкилий ва бошқа агротехник тадбирларни агротехника қоидаси бўйича вақтида ва сифатли ўтказиш мўл ҳосил омилидир.

М. МИРЗАЕВ,
Р. Р. Шредер номидаги илмий-тадқиқот институти директори.
Ю. ЖАВАКЯНЦ,
М. РАЗЗОҚОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари номзодлари.

ИШ ҲАҚИ НАҚД

Фермерлик кони фойда

Ушанда унинг бригадаси 35 гектар ерда деҳқончилик қиларди. Бригадирга раиснинг таклифи маъқул тушди. Лекин ҳар ким ўз қаричи билан ўлчайди — Фермер бўлганингдан сўнг сендан «Ҳорма! Нима ёрдам керак?» деб сўрайдиган одам топилмайди. Ўз ёғингта ўзинг қоврилиб, юзинг шувит бўлиб қолади» деганлар ҳам бўлди. Умбар Алиёров бундайларни индамай енгди. Кўнглида эса мулкчиликнинг янги шаклида иш юритишдан ютқизмасликни сезиб турарди. Шу тариқа «Ўзбекистон» ширкатлар уюшмаси ҳудудида яна битта мўъжаз хўжалик ташкил топди. Тегишли ҳужжатлар расмийлаштирилиб, банкда «Умбар Алиёров тасарруфидаги деҳқон (фермер) хўжалиги»нинг ҳисоб рақами очилди. Ширкатлар уюшмаси биринчи йилда уруғлик, техника, ўғит, ёнилғимойлаш материалларидан ёрдам қилишни зиммасига олди.

Аввалига қийинчиликлар ҳам бўлди. Умбар-бригадирнинг кўрсатмаларини бинойидай бажариб юрган айрим деҳқонларга энди фермернинг топшириқлари малол келадиган бўлиб қолди. Боз устига фермер банкдан қарз олиб иш бошлаш йўлидан бормаслигини, йил охиригача иш ҳақи олмай меҳнат қилишларига тўғри келишини рўй-рост айтди. Шундан сўнг бир неча киши ишдан кетди. Бироқ жамоанинг «умуртқаси» сақлаб қолинди. Фермер уларни бугунги қийинчиликлар эртага ортда қолишига ишонтира олди.

Дастлабки йили 4 гектар ерга баҳорги ғалла, қолган 31 гектар ерга чигит экилди. Ғалладан мўлжалдаги ҳосилни ололмаган бўлсалар-да, пахтадан бунинг «ҳиссасини» чиқаришди. Давлатга 118 тонна сифатли хом ашё етказиб берилди. Ҳосилдорлик 34,6 центнерни ташкил этди. Деҳқон (фермер) хўжалиги ҳисоб рақамида дастлабки айланма маблағлар пайдо бўлди. Уюшма билан ҳисоб-китоб қилинди. Одамларга иш ҳақи тўлаш йўлга қўйила бошланди.

1996 йилда мавжуд экин майдонининг ҳаммасида пахта етиштирилди. Кузги-қишки дала юмушларининг, вегетация даврида агротехник тадбирларнинг муддатида, сифатли ўтказилгани, ҳар томчи сувдан тежаб-тергаб фойдаланилгани боис ҳосилдорлик олдинги йилга нисбатан ўсди. 1 миллион 600 минг сўм соф фойда олинди.

Ҳозирги даврда техника мададисиз деҳқончиликда юқори натижаларга эришиш маҳол. Фермерлик йўлини тутган У. АЛИЁРОВ ширкатлар уюшмасидан «МТЗ-8ОХ» тракторини йилига 20 минг сўм тўлаш шарти билан ўн йил муддатта ижарага олди. Бу билан чекланмай, ўша йилнинг кузида тумандаги 3-механизациялашган кўчма жамланмадан енгил таъмирталаб «Т-4» тракторини ҳам беш йил муддатта ижарага олди. Йиллик ижара ҳақи 80 минг сўм қилиб белгиланди. «Т-4» таъмирланиб, ҳайдов тракторига айлантирилди. Ўтган йилги даромаддан бутун ижара муддатига белгиланган тўлов — 400 минг сўм олдиндан тўлаб ҳам қўйилди. 1996 йил кузида эса хўжаликнинг техника базаси янада кучайди. У. Туропов номли жамоа хўжалиги ҳудудида жойлашган, молиявий аҳволи танглашиб қолган деҳқон (фермер) хўжалигидан «Т-28 Х 4МС» трактори ва «2-ПТС-793» русумли арава (тележка) 246 минг сўмга харид қилинди. Булардан ташқари деҳқон (фермер) хўжалигининг техник аслаҳалари рўйхатидан «КРХ-4» культиватори, «ПЯ-3-35» плуги ҳам ўрин олган.

Фермернинг айтганлари рост чиқди. Деҳқонларга ҳақ тўлашдаги қийинчиликлар ортда қолди. Бугун деҳқон (фермер) хўжалигида меҳнат қилаётган миришкорларга иш ҳақининг нақд пул ёки маҳсулот шаклида мунтазам бериб борилиши изга тушиб кеттан. Фаолият юрита бошлаганидан бери деҳқон (фермер) хўжалиги ихтиёрига 2,9 тонна пахта ёғи, 8,5 тонна кунжара, 5,5 тонна омихта ем ажратилди. Маҳсулотлар ишловчиларга рўзғорининг катта-кичиклиги, мол-ҳолининг кўп-озлигига қараб адолат юзасидан тақсимлаб борилаётир.

Икки йил аввал «Ўзбекистон» ширкатлар уюшмаси ҳудудида деҳқон (фермер) хўжаликлари бармоқ билан санарли эди. «Фермер бўлсамми, йўқми? дея иккиланиб юрганлар Умбар Алиёровнинг ишлари юришиб кетганлигини кўриб, далиллашдилар. Халиклари асоссиз эканлигини, тадбиркорлик, омилкорлик билан узоқни кўзлаб иш юритилса, фермерлик кони фойда эканлигини тушуниб етишди. Фермерлик ҳаракати кенг қулоч ёя бошлади. Ҳозир уюшма ҳудудида 67 деҳқон (фермер) хўжалиги бўлиб (шулардан тўрттаси чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга ихтисослашган), уларга 775 гектар экин майдони ажратилган.

Фермер дилини ўртаётган муаммолар ҳам йўқ эмас. Шундайлардан бири ернинг мелиоратив ҳолати йилдан йилга ёмонлашиб бораётганидир. Ширкатлар уюшмаси ҳудудидаги ички зовурларнинг қатор йиллардан буён тозаланмаётгани бунга сабаб бўлмоқда. Бу катта сарф-харажат талаб қиладиган иш. Агар уюшма бу хайрли ишга қўл урса Умбар Алиёров сингари фермерлар ҳам ўзини четта тортмоқчи эмас. Ўз имкониятидан келиб чиқиб, умумишга баҳоли қудрат маблағ ажратишга улар рози.

Азизали АЛИБОЕВ,
Шеробод тумани.

ИСРОИЛ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА

Бугунги кунда пойтахт вилоятимизда кўплаб фермер хўжаликлари муваффақиятли фаолият кўрсатмоқда. Амалдаги аниқ рақамларга кўра, уларнинг сони 2,5 мингтага етди. Бу фермер хўжаликларининг асосий қисми чорвачиликка ихтисослашган бўлиб, уларда зотдор қара моллар боқилмоқда. Бундай жамоаларнинг нуфузини оширишда, жаҳон талаблари асосида фаолият кўрсатишини таъминлашда ва пировард натижада қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг ҳажмини ва сифатини кўтаришда туман, вилоят ҳокимликларининг қўллаб-қувватлаши ва ёрдами беқиёсдир. Зеро, ҳар қандай эзгу ишнинг ва тадбирнинг истиқболи мутасадди раҳбарлар, нуфузли ташкилотлар томонидан қўллаб-қувватланган тақдирдагина ўзига хос ойдин йўл очади.

Дарвоқе, вилоят ҳокимлигининг ташаббуси ва Исроилдаги «Синатко» фирмаси ҳамкорлиги билан халқаро дастур асосида кенг қамровда фаолият кўрсатувчи 2 та фермер хўжалиги ташкил этилди. Мазкур тажриба фермер хўжаликлари ўтган йили Оққўрғон туманида ўз фаолиятини бошлади.

Шуни айтиш керакки, даставвал фермер хўжалигини ташкил этиш ва унинг тараққиёт босқичини таъминлаш мақсадида қатъий танлов йўли билан раҳбарликка номзодлар саралаб олинди. Чорвачиликда кўп йиллик ва бойтажрибага эга Абдулҳақ Абдураҳимов ва Маҳкам Саурбоевлар номзоди танловга қўйилди.

Шундай қилиб, ана шу фермер хўжалиги «Оққўрғон» кооператив бирлашмаси таркибига киритилиб, фаолиятининг илк босқичидаёқ фермерликнинг ўзига хос мактабини яратиш лойиҳасини ишлаб чиқишга киришди. Шунингдек ўз фаолиятларида фермерликнинг илғор тажрибаларини қўллаш учун мазкур фермер хўжалигининг икки номзоди ва «Оққўрғон» кооператив бирлашмасининг раиси Уммат Мирзақуловлар хорижий мамлакат — Исроилда бир муддат малака ошириб қайтдилар.

Айни чоғда Абдулҳақ Абдураҳимов раҳбарлик қилаётган намунали фермер хўжалигида қора-ола зотли қорамоллар парваришланмоқда. Чунончи, ана шундай 33 бош жониворнинг 13 боши соғин сигирлардир. Уларнинг ҳар биридан кунига 15 килограммдан сут соғиб олинмоқда. Қора-ола зотли моллар сони 7 бошга кўпайди. Май ойининг ичида яна 20 бош бузоқ олиниши кутилмоқда. Исроилнинг «Синатко» фирмаси, «Оққўрғон» кооператив бирлашмаси ва «Бизнес-фонд» ҳамкорлигида сут соғиб олиш цехи қурилиши режалаштирилган. Бу режа Америка-Исроил ишлаб чиқариши асосида энг замонавий ускуна ва жиҳозлар билан амалга оширилади. Бундан ташқари 550 килограмм сутни сақлайдиган музлатгич ўрнатилади, фермерлар оиласи учун ҳар жиҳатдан қулай турар-жойлар барпо этилади.

— Албатта, бу хайрли тадбирларни амалга оширишда тажриба ва билим, ҳар бир ишга масъулият билан ёндашиш, қолаверса, ишлаб чиқаришнинг илғор усулларидан кенгроқ фойдаланиш —ўзининг пировард натижаларини бериши табиий, — дейди тадбиркор фермер А. Абдураҳимов. — Энг асосийси тасарруфимиздаги ерлардан янада унумлироқ фойдаланиш чора-тадбирларини кўраяпмиз. Ер — хазина, ундан нечоғли самарали фойдаланиш замин мулкдорининг тадбиркорлигига боғлиқ. Биз энг кўп самара берадиган йўлдан боришга аҳд қилганмиз.

Яна бир гап. Фермер хўжалигининг ойдин ва истиқболли йўлга тушиб олишида хориждан келган мутахассисларнинг кўмаги, тавсиялари муҳим аҳамият касб этмоқда. Бунда, айниқса, Америка-Исроил қишлоқ хўжалиги дастури бўйича Ўзбекистонда иш олиб бораётган вакил, жаноб Магания Бен Орнинг хизматини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз.

Шавкат АБДУЛЛАЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Суратда: фермер хўжалигининг сут соғиб олиш цехида меҳнат жараёни ана шундай кечади.

Р. НУРИТДИНОВ олган сурат (ЎзА).

МИРИШКОРЛАР ДАЛАСИДА

Чигит экишни барвақт тугаллаган Риштон туманидаги С. Ражабов номли жамоа хўжалиги деҳқонлари 1060 гектар майдондаги ғўзани бир текис ундириб олдилар. Айни пайтда бутун эътибор ниҳоллар парваришига қаратилган. Далада 23 та чопиқ тракторлари, мингдан ортиқ аъзолар қатор ораларига ишлов бермоқда. Плёнка остида экилган 200 гектар майдондаги ғўзалар яганалаш ва биринчи культивациядан чиқарилди. Асосий майдонларга «С-6524» навли уруғлик пахта экилган. 3144 тонна оқ олтин етиштириш учун кураш авж олдирилмоқда.

Кўп йиллик тажрибага эга бўлган уста пахтакор Нўмонжон Тўйчиев бошлиқ бригада даласидамиз. Улар бу йил Андижон технологияси усулида 10 гектарга, пушта устига 40 гектарга чигит экишган. 15-20 март кунлари ерга тушган уруғ, ҳозир бир текисда униб чиқиб, дуркун ривожланмоқда. Кўпчилик карталардаги ғўзалар чинбарг ёзмоқда. Тракторчи Абдуроқиб Отабоев агрегатни оҳиста юргизиб, ўзи эккан ғўза қатор ораларини майин юмшатмоқда, сувчи-ижарачи звено Ғофуржон Ҳошимов карта бошидаги ғўзаларни чопиқ қилиб, ёввойи ўтлардан тозаламоқда, эгатларни сув қўйишга ростлаб кетаётир. Бригаданинг 140 нафар аъзолари ҳар бир уядаги ғўзаларни кўздан кечириб, ягана қилишмоқда, бегона ўтлардан экинни тозалаб, экинга жон киритишмоқда. Бу ерда деҳқонларнинг ғўзага меҳри кишини қувонтиради. Самарали меҳнат қилаётган аъзоларга бригадада қулай шароит яратилган. Илғор жамоанинг фикри-зикри бу йил гектаридан 40 центнердан ошириб ҳосил олишга қаратилган.

Ғўза қатор ораларига ишлов бериш хўжаликнинг Муртазоқул Эшматов, Расулжон Тўйчиев, Мустафоқул Қодиров, Ўктамжон Сатторов бошлиқ бригадалари намунали ташкил этилган.

Хўжаликда уч карра парваришдан чиқарилган 679 гектардаги буғдой бошоқламоқда, ғаллакорлар гектаридан 45 центнердан дон олиш тараддудини кўрмоқдалар, ўрим комбайнлари таъмирланиб, тахт қилиб қўйилди. Пиллакорлар 560 қути қурт уруғини бешинчи ёшда боқаётирлар, ҳар қутисидан 60 килограммдан сифатли пилла олиш уларнинг меҳнат орзуси. Бир сўз билан айтганда, хўжалик жамоаси Ўзбекистон мустақиллигининг 6 йиллигига муносиб туҳфалар ҳозирлашга астойдил бел боғлашган.

Раҳимжон МЕЛИБОЕВ.

НАФС БАЛОСИ ИЙМОННИ, ЧЎНТАК ДАРДИ ВИЖДОННИ КЕМИРАР

Фельетон

Улуғ бобомиз Хожа Баҳоуддин Нақшбанд ҳазратларининг устозлари Мир Кулол «Ризқингни ҳалол меҳнатдан топгин» деб аждодларига васият қилган. Кимки тирикчилигига ҳаромни аралаштирса, унинг турмушидан файз кетар. Ўзгалар насибасига чанг солишга одатланганлар жазо топмоғи тайин. Авваллари қинғир ишнинг қирқ йилда қийиғи чиқса, бугунга келиб қирқ кундаёқ қингир юрган таёқ емоқда.

Мустақил юртнинг фуқароси бўлиш фахр. Аввало у эл-юрт манфаатини ўзиникидан устун билмоққа кўникиши лозим. Ҳалол ва покизалик, ростгўй ва қатъиятлик, меҳрибон ва мурувватли, одамий ва пок ниятли, келажакка умидвор бўлиш инсонни улуғлайди, камолотга етказади. Бундайлар эл назарида бўлади. Топганларига хайрбарака киради.

Шайтонга «ошно»лар эса аро йўлда хору зор бўлмоғи аён. Айтинг-чи, ҳамма ҳам қонунларга итоаткорми? Барча бирдай қонунларимизни тушуниб етадими? Виждон амри барчани баробар тўғри йўлга бошлашга қодирми? Бир ҳаромни ўн ҳаромга кўпайтирмоқ илинжида юрганларга тўғри сўз ёқадими? Саволлар, саволлар, саволлар! Замирида ечими чигал муаммолар ётибди.

Мустақиллик неъматлари ширин. Ўзбекистон Республикасининг жаҳон андозалари даражасидаги «Жиноят кодекси», «Жиноят процессуал кодекси», «Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси» қабул қилинганлиги ҳуқуқий давлат қуриш йўлидаги мустақил қадамлардир. Фуқароларнинг ҳуқуқий билими даражасини оширтириш учун барча бирдай бурчли. Қонунчиликни чуқур ўрганиш, унга сўзсиз итоат этиш руҳида тарбияланган ёшлардан умид катта. Давлатимиз пойдевори ҳам, зардевори ҳам билимли ёшлардир.

Фирибгар, алдовчи, ўзгалар ишончига кириб мол-мулки ва моддий неъматларидан манфаатдор бўлишга «орзуманд»лар топилади. Муйдин Солиев рўппароса қирққа кирди. Беш фарзанднинг отаси. Ҳеч қаерда ишламайди. Унинг хаёлига кишиларни алдаш, фирибгарлик йўли билан бойлик орттириш қачон келгани ёлғиз ўзига аён. Аммо бу гал унинг «ҳунари» ўтмади.

Қўқонлик Бахтиёр Отақулов ўғирлик қилиб милицияга тушди. Кўр-кўрни қоронғида топар деганларидек, Муйдин Солиев «ўғрига» «мадад»га ошиқди. Ўғрининг укаси Қаҳрамон Отақуловга учрашиб, «акангни очиққа чиқариб, қамоқдан қутқариб қоламан» дейди. Энди ўғри бўлса ҳам кимнидир фарзанди, кимгадир ака-ука, жигар. «Мушкулоти» осон бўлармикан деб умид қилган ука фирибгарнинг сўзларига лаққа тушди. Акада, қамалиб кетса ёмон иш. Муйдин анойилардан эмас экан. «Ҳимоячи орқали терговчига бераман, у яқин қадрдоним» деб йигирма беш минг сўм пул сўради. Агар шу пулни берса акаси қамалмай, фақат жарима тўлаб чиқиб кетиши мумкинлигига ишонтирди. Фирибгар домига тушганларнинг кўзи кўр, қулоғи кар бўлиб қолар экан. Қаҳрамон ўзида пул йўқ бўлса ҳам поччасининг олдига бориб ёрдам сўради. «Нима бўлса ҳам опасининг умрдоши ёрдам берар?» Поччасидан 700 АҚШ долларини олиб Солиевнинг қўлига тутқазади. Фирибгар-қаллоб долларларни бозорда 23 минг юз сўмга алмаштиргач, Қаҳрамонни машинада қолдириб ички ишлар бўлимига пулни кўтариб кириб кетди. Анча вақт ўтгач пулларни яшириб, гўё, «иш битгандай» қайтиб чиқади. Ҳаммаси хамирдан қил суғургандай ўтди, чоғи. Йўқ, фирибгарнинг сири очилиб, шарманда бўлди...

Қўрқмай-нетмай ҳуқуқ-тартибот идораларини номини сотиб юрган «ҳордиқ»чи фирибгарнинг миси чиқди. Қонунда белгиланганидек жазосини олди. Мол-мулки давлат фойдасига мусодара қилинди. Олти йил умри қамоқхонада ўтади. Муштипар ва касалманд онасининг юзи ерга қаради. Болалари жовдираб қолди. Рафиқаси дарди-додини кимга айтарини билмай аламда.

Исом Тўқлиев шаҳар халқ таълими бўлимида гараж мудири, механик, омбор мудири лавозимларида ишлаган. Моддий жавобгарлик ҳам унинг зиммасида бўлган. Акмал Жўраевга Т-28 маркали трактор беркитилган эди. Тракторнинг техник ҳолатини кўздан кечирган «олғир мудир» турли баҳоналар билан гараждан чиқаришга рухсат бермади. Тракторчининг жони ҳалак. Вақт ўтяпти, бу ёғи тирикчиликдан қоляпти. Т. Жўраев мудирдан вақтинча бўлса ҳам тракторни бошқариб туришликни илтимос қилди. Мудир кўнглини ёрди: «Бошқа тракторчи бор, ишлаб ўзига ҳам ҳақ топади, бизни ҳам қуруқ қўймайди, ойига минг сўмдан бериб туради». Таъмагирнинг шаъмасини тушунган тракторчи аро йўлда қолди...

Исом Тўқлиев тракторчи Акмал Жўраевдан минг сўм пора олаётганида қўлга тушди. Халқ таълими бўлими бошлиқларининг оғзаки буйруғи билан у озиқ-овқат омборига ҳам мудир эди. Омбор текширилганда ўрта мактаб ўқувчилари ва болалар боғчалари тарбияланувчиларига аталган озиқ-овқат маҳсулотларидан 3106 сўмлик камомад борлиги аниқланди. Болалар ризқигаки чанг солган кимсани нима деб аташ мумкин?!

Суд залининг қора курсисида Исом Тўқлиев. Ўзбекистон Республикаси номидан ҳукм ўқилди. Унинг мол-мулки давлат ҳисобига мусодара этилди. Беш ярим йилга озодликдан маҳрум қилинди.

Шу ўринда шаҳар халқ таълими бўлимидаги айрим раҳбарлар ўз вазифаларига масъулиятсизларча муносабатда бўлаётганини эслатмоқчимиз. Моддий жавобгар шахслар устидан назорат бўш. Тартиб-қоидаларга зид оғзаки буйруқларга чек қўйиш лозим.

Ҳаргиз унутманг, пораҳўрлик офат келтириш муқаррар. Улуғларимиз дунё неъматларидан нафсни тийиш зийнатдир деганлар.

«Еб ич, кийгил, бахшида эт, ғамлаб нетарсан,
Қанча йиғма, бошқаларга ташлаб кетарсан»...

Бу йил инсон манфаатлари ҳимоя қилинадиган тарихий сана. Фуқароларни ижтимоий ҳимоялашга қаратилган қонунларни бажарилиши юзасидан прокуратура ходимлари мунтазам текширишлар ўтказишмоқда. Бугун Қўқонда 30 мингга яқин пенсия ва нафақа олувчилар бор. Ёрдамга муҳтож оилалар ҳам мунтазам эътиборда. Ушбу қонунчиликни бажарилиши юзасидан шаҳар ижтимоий таъминот бўлими, молия бўлими ҳамда маҳалла қўмиталарида текширишлар ўтказилмоқда. Қонунга зид равишда нафақа тайинлаш ва олиш, кам таъминланган оила учун ажратилган пул маблағларини ўзлаштириш ҳоллари фош этилиб, айбдорлар жазога тортилмоқда. Маҳалла қўмиталари қошидаги «Кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш махсус комиссия»сининг раислари Р. Файзиев, Ш. Қўзибоев, комиссия аъзоларидан Х. Каримжонов, В. Исмоиловлар оила аъзоларига, қариндош уруғларига, таниш-билишларига моддий ёрдам пули ёзиб бериб 70 минг 740 сўмни ўзлаштирганликлари аниқланди.

Комиссия раиси Р. Файзиевни кирдикорларига бир назар ташлайлик: ўз номига 6 ойлик 3250 сўм, турмуш ўртоғи номига 6 ойга 2800 сўм, ўғли номига уч ойлик 1500 сўм, келини номига уч ойлик 1500 сўмлик ёрдам пули тайинлаган. Жами 7555 сўмни ўзлаштирган. «Уддабурон» комиссия раиси ёрдамга муҳтож бўлмаган оилаларга ҳам пул ажратиб қонун талабларини қўпол бузди. Р. Файзиев қилмишига яраша жазосини олди.

Ҳукуматнинг инсонпарвар сиёсатини жойларда англаб етмаганлар тегишлича жазоланаверадилар. Буни асло унутмаслик лозим. Бундан ташқари 12 та маҳалла фуқаролар йиғини махсус комиссияси томонидан 51 нафар ўзига тўқ оилаларга 61,7 минг сўмдан ортиқ пул ноқонуний равишда бериб юборилган. Барча қонун бузилиш фактлари юзасидан аниқланган айбдорлар тавбасига таяндилар. Кимки етим-есир, бева-бечора ва ночорлар ризқига кўз олайтирса азми гуноҳ. Бундайлар ҳеч қачон кечирилмайди.

Шу йилнинг биринчи чорагида умумий назорат тартибида олиб борилган ишларнинг кўлами кенг бўлди. «Хусусийлаштириш тўғрисида»ги, «Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги, «Ташқи иқтисодий фаолият тўғрисида», «Божхона тўғрисида»ги қонунларни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Халқ хўжалигида ҳисоб-китобларни ўтказилишида корхона ва ташкилотлар раҳбарларининг масъулиятини ошириш борасидаги чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонни жойларда бажарилиши мунтазам назорат қилиб борилянти. Текшириш натижаларига кўра уч ойда 34 та жиноят иши қўзғатилди. Айниқса, ўзаро ҳисоб китоблардаги чалкашликлар, томонлар бир бирини ишончини суиистеъмол қилиб шартномалар шартларини бажармаслик ҳоллари ташвиш туғдирмоқда. Жорий йилнинг иккинчи чораги бошланганида шаҳардаги корхона ва ташкилотларнинг умумий дебиторлик қарзи 1 миллиард 532 миллион 635 минг сўмни ташкил этди. Кредиторлик қарзлар миқдори 1 миллиард 718 миллион 695 минг сўм бўлгани аниқланди. Шундан тўлаш муддати ўтган дебиторлик қарзлари 117 миллион 348 минг сўм. Бу айниқса қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишловчи корхоналар учун ташвишлидир.

«Қўқон ёғ-мой». «Электромаш» ҳиссадорлик жамиятлари, Нефть пармалаш ишлари бошқармаси, 5-қурилиш монтаж бошқармаси раҳбарлари ўзларининг масъулиятсизлиги боисидан муддати ўтиб кетган дебитор қарзларини ундиролмай доғда қолдилар. Ачинарлиси, айрим жойларда ҳукумат қарорлари талаблари қўпол равишда бузилиб, тўлиқ амалга оширилмаётир. Корхона ва ташкилотлардан бериладиган маҳсулотлар ҳамда кўрсатиладиган хизматлар учун олдиндан 15 фоизли тўлов ҳар доим ҳам амалга оширилмаётир. Натижада берилган маҳсулот ёки кўрсатилган хизматлар қиймати узоқ вақтлардан буён ундирилмай қолмоқда.

«Электромаш» ҳиссадорлик жамияти 1994 йилнинг декабрь ойида Санкт-Петербургнинг «Аркос» ҳиссадорлик жамияти билан ўзаро маҳсулот айрбошлаш бўйича шартнома тузилди. Шартга кўра умумий қиймати 98 миллион 556 минг 312 Россия рублига тенг бўлган электросварка трансформаторларини бериб юбориб, олдиндан 15 фоизли яъни 14 миллион 783 минг 446 Россия рублини «Аркос» ҳиссадорлик жамияти томонидан Ўзбекистон Республикаси валюта фондига тўланмаган. Текшириш вақтида аниқландики, Россиядаги «Аркос» ҳиссадорлик жамияти томонидан олинган маҳсулотлар эвазига, «Электромаш» ҳиссадорлик жамиятига ҳеч қандай маҳсулот келтирилмаган. «Аркос» ҳиссадорлик жамияти эса ўз фаолиятини тўхтатган. Ушбу ҳолат бўйича «Электромаш» ҳиссадорлик жамияти собиқ раҳбари А. Аббосов ҳамда бош ҳисобчи О. Ирматовалар устидан жиноий иш қўзғатилди. Улар қонун олдида жавоб бермоқдалар.

Хусусийлаштириш тараққиёт омилларидан биридир. Аммо ҳар жабҳада фақат қонун талабларидан келиб чиқилган тақдирдагина хусусийлаштириш ўз меваларини беради, мулк ҳақиқий эгаларини топади. Айниқса уй-жойларни хусусийлаштириш борасидаги Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва кўрсатмалари фуқаролар манфаатлари нуқтаи назаридан жуда савоб ишларга йўл очганди. Қаранг, турар-жойларни, хусусийлаштиришда ҳам имтиёзлардан нотўғри, қонунга зид равишда фойдаланилгани аниқланди. Фирибгарлик йўли билан қалбаки ҳужжатлар тайёрлаб турар-жойларни бепул хусусийлаштириб олганларга қандай баҳо берасиз?

Абдураҳим Исмоилов турмуш ўртоғи Ҳафиза Исмоилова ни гўё руҳий ногирон хотин-қизлар уйида санитарка бўлиб ишлаганлиги ҳақида қалбаки меҳнат дафтарчаси тайёрлаб, фирибгарлик йўли билан турар-жойини имтиёзли хусусийлаштириб олган.

Айрим ҳолларда «Божхона тўғрисида»ги қонунларни бажаришидан ҳам кўнгил тўлмаётир. «Миллий банк»ининг Қўқон бўлимидан фуқароларга берилаётган кредитларни ишлатилиши ҳамда уларни қайтарилишининг қонунийлиги юзасидан текшириш ўтказилганида, олинган валюта ҳисобидаги кредитлар божхона органларидан тегишли тартибда рўйхатдан ўтмай, хорижга олиб бориб турли саноат моллари олиб келиб, бозорда сотиб, олинган фойдадан даромад солиғи тўлашдан бўйин товлаш фактлари очилди.

Олинган валютани банкка қайтариб бериш учун бозордан валюта қийматликларини сотиб олган ҳолатлар аниқланмоқда. Рустам Холматов банкдан 1100 АҚШ долларини кредит тариқасида олиб Латвия Республикасига бориб саноат моллар келтирган. Маҳсулотларни бозорда сотиб, олинган даромаддан солиқ тўламаган. Р. Холматов қилмиши учун жиноий жавобгарликка тортилди.

Ҳамидулло ҲАМРАЕВ,
Фарғона вилояти Қўқон шаҳри прокурори, адлия катта маслаҳатчиси.

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» ижтимоий ҳаёт ва адолат бўлими мудири.

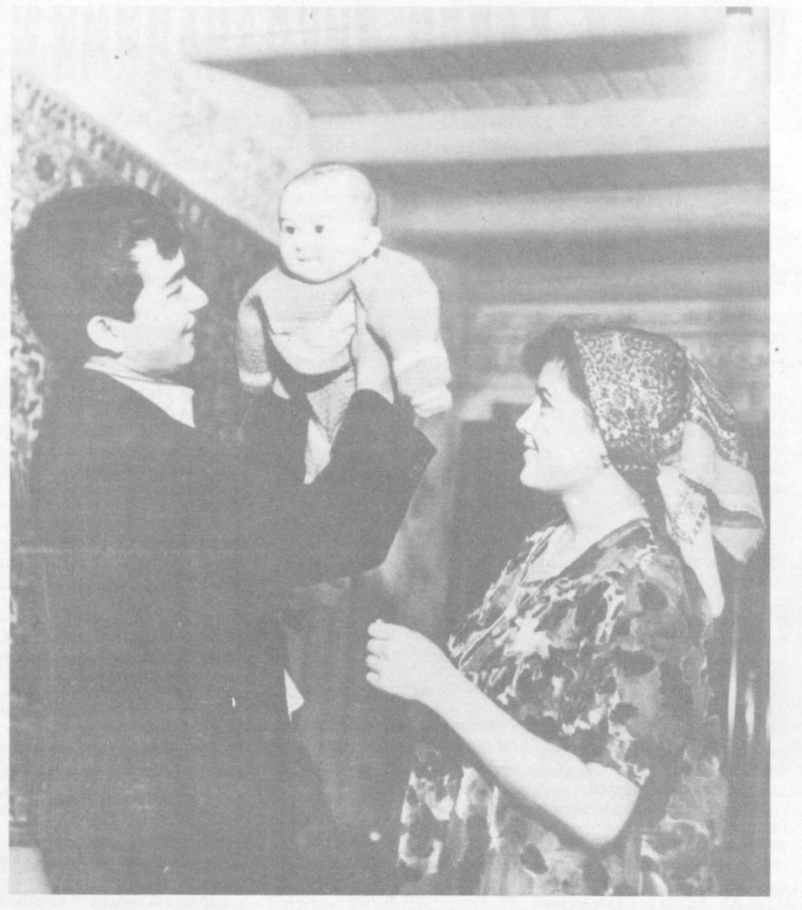

Оила — бахт қўрғони. Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган фотоэтюд.

ТАРАДДУД

Шу кунларда Ўзбекистон киночилари уйига борсангиз ажойиб манзарага — фильмлар гулдастаси тайёрланаётганига, узоқ сафардан қайтиб келганларнинг маърузалари тингланаётганига, хориждан тинимсиз келаётган телеграммалар ва хатларга, қисқаси, қизғин тайёргарликка дуч келасиз. Дастлабки кўриклар, таассуротлар бамаслаҳат бажарилаётганини кўриб хурсанд бўласиз. Машҳур режиссёрлар, актёрлар, операторлар, кино ишлаб чиқариш усталари халқаро фестивалнинг ширин ташвишлари билан бандлар. Бадиий сўз устаси ва режиссёр Темур Малик Юнусов анжуманнинг бош директори сифатида бажараётган ишлар сизни ҳайратга келтиради: матбуот конференциясида маъруза қилиш ва журналистларнинг саволларига жавоб бериш, жаҳон киноси усталарини таклиф этиш ҳамда анжуман очилиши куни меҳмонларга тақдим этиладиган катта концерт дастури билан шуғулланиш, элчихоналардан келиб турган вакиллар билан музокара олиб бориш ҳамда кинотеатрларни байрамга тайёрлаш сингари ташкилий масалаларнинг бари унинг зиммасида.

Машҳур санъаткор «Ўзбеккино» давлат акционерлик компанияси раисининг муовини, режиссёр ва актёр Исамат Эргашев яқиндагина Соҳибқирон Амир Темурга бағишлаб катта бадиий полотно яратди. Бу ижодкор фестивал арафасида бажараётган ишнинг ҳажми ҳам беҳад катта. Хорижий мамлакатлар билан узлуксиз алоқада бўлиш, турли мамлакатлардан келаётган фильмлар, видеокассеталарни қабул қилиш ва кўрикка тайёрлаш, таржимонларни таклиф этиш ва кинофестивалдаги ўзига хос хусусиятларни уларга тушунтириш, экранда фильмларни биргаликда кўриб, таржимаси билан танишиш ишлари билан машғул.

Машҳур кинорежиссёр Шуҳрат Аббасов фильмларни саралаш ҳайъатига раҳбарлик қилиш билан бир қаторда анжуман кунлари бўладиган давра суҳбатида тилга олинадиган юксак минбардан ёритиладиган мавзулар ҳақида ўйлайди, режалар тузаяпти. Анжуманнинг бошқа ижодий, иқтисодий, ташкилий масалалари билан актриса Тамара Шокирова ва олима Саодат Хўжаева, режиссёр Учқун Назаров, драматург Фарҳод Мусажонов ҳамда уларнинг ҳамкасблари

XALQARO KINOFESTIVALI
TOSHKENT-97
INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

шуғулланмоқдалар. Барчамиз Мустақиллик шароитида тайёрланган ва 22-29 май кунлари ўтадиган кинобайрами ҳам тантанали, ҳам завқли, ёдда қоладиган бўлиши учун хизмат қилаяпмиз.

Ҳал этилмаган масалалар ҳали оз эмас. Шаҳримиз янги кинобайрамига мос келадиган либос киймоқда. «Ўзбекистон» меҳмонхонаси узоқ юртлардан ҳамда қўшни мамлакатлардан келадиган меҳмонларга хизмат кўрсатишга шайланмоқда. Учрашувлар, суҳбатлар, баҳслар, зиёфатлар ўтадиган жойлар янада файзли, гўзал бўлиши учун барча имкониятлардан фойдаланиш мақсад қилиб қўйилган...

Ҳамидулла АКБАРОВ,
XII Тошкент халқаро кинофестивали ташкилий қўмитаси аъзоси.

ҚУТЛОВ

Қадрли Али Алимов!

Таваллуд топган кунингизга олтмиш йил тўлиши муносабати билан Сиз раҳбарлик қилаётган «Узбектуризм» миллий компаниясининг Жиззах саёҳат ҳиссадорлик жамияти жамоаси, барча дўсту ёронлар, қадрдонлар, қариндош-уруғлар номидан чин дилдан муборакбод этамиз. Бу самимий табрикларга Сиз қарийб ўттиз беш йил сидқидил хизмат қилган соҳа — қишлоқ хўжалиги ходимлари — хусусан, елкама-елка меҳнат қилган қадрдонларингиз — Жиззах туманидаги Навоий номли, Бобур номли, шунингдек, «Самарқандқудуқ» сингари йирик хўжаликларнинг мутахассислари, миришкорлари ҳам ўзларининг энг эзгу тилакларини пайваста этишган.

Меҳнат фаолиятингизни оддий колхозчиликдан бошлаб, агроном сифатида кўп йиллар самарали фаолият кўрсатиб, хўжалик, туман раҳбари даражасигача бўлган йўлни босиб ўтганлигингизни, эл-юртда ўзингизга яраша обрў-эътибор қозонганлигингизни кўпчилик эътироф этади. «Узбекистонда хизмат кўрсатган агроном» унвони билан тақдирланганлигингиз ҳам бундан далолат беради. Кейинги ўн бир йилда янги соҳа — саёҳатчиликни ривожлантириш борасидаги хизматларингиз мукофотга сазовор бўлганлиги бу тармоқда ҳам фидойилик кўрсатаётганлигингизни тасдиқлайди. Германия билан Ўзбекистон ҳамкорлигини ҳамда Жиззах вилоятида туризмни ривожлантиришдаги хизматларингиз Конрад Аденауэр жамияти томонидан кумуш медаль билан тақдирланганлиги фикримизнинг далилидир.

Сиз учун ғоят қувончли кунда қутлар эканмиз, сиҳатсаломатлик, узоқ умр тилаб, рафиқангиз Манзура опа билан биргаликда фарзандларингиз — Шуҳрат, Илҳом, Ҳабиба, Дилноза, Шарофжонларнинг, кўплаб набираларнинг орзу-ҳавасини, камолини кўриб юришларингизни ният қиламиз.

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидаги «Кассандир» хусусий фирмаси тугатилади. Даъволар эълон босилган кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.
Телефон: 45-67-82.

Децис — чигирткага қарши ишончли восита.

У барча турдаги чигирткалар учун юқори самарага эга бўлибгина қолмасдан, атроф муҳит учун камзаҳарлидир.

Чигиртка личинкаларининг ёшига қараб ҳар гектарига децисни сарфлаш миқдори 0,2 литрдан 0,5 литргачадир.
Децисни самолёт ёки тракторга ўрнатилган камсиғимли (гектарига 10-25л) пуркагичлар ёрдамида далаларга сепиш мумкин.

Чигирткаларга қарши курашда Децис Сизнинг энг яқин ёрдамчингиз!

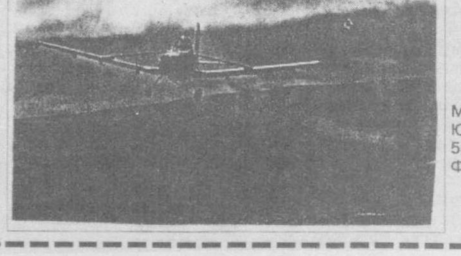

Қўшимча маълумотлар Сизни қизиқтирса, Олмониянинг АгрЭво фирмаси ходимлари хизматингизга тайёр.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Юлиус Фучик кўчаси, 7-уй, 56-квартира, Тел.: 33-35-25, Факс: 30-20-31.

AgrEvo

Қишлоққа тушган шаҳарлик келин

Воқеий ҳикоя

Биз кўчиб келиб яшаётган ертўла уйлар Тошкентдан келган қариндош-уруғлар ва таниш-билишларга ҳам ёқиб қолди. «Ташқаридан ертўлага ўхшаса-да, ичига киргач, худди ҳақиқий уйни ўзганаси-я», — дея мақтаб қўйишарди. Ертўланинг деворлари сомон лой билан сувалиб, шифтига қоғоз қоқилган эди. Қишда иссиқ, ёзда муздек. Пастаккина, қия томи ҳар йили бир марта сувалиб турилар, шунинг учун чакка ўтмасди. Ҳатто кучли совуқ ва шамолда ҳам жонимизга шу уй ора кирарди. Супуриб сидирилса, орасталикка эътибор берилса бас, зараркунанда ҳашаротлар ҳам кўринмасди. Оёқ остига намат солинарди. Шундай кўримсиз ва ҳашамларсиз уйда ҳам бахтиёр яшардик. Қишда танчага ғўзапоя ёқардик, у ҳам жонни роҳати эди.

Ота ва онам Обид акамни уйлантириш учун қиз қидира бошлашди. Тошкентлик танишлардан бири қизини берадиган бўлди. Дадам: «Тошканлик келин далада қандай яшаркин?» десалар, ойим: «Куяверинг, адаси, аста-секин кўникиб кетади», — дердилар.

Бўлажак келин — Ҳожинисо Обид акамни яхши биларкан. Қўшни маҳалла «Нишабқулоқ»даги мактабда бирга ўқишган эди. Акам билан қиз бирбировини ёқтириб қолишганди. Қаршиликлар ҳам бўлди. Кўп тортишувлардан сўнг, маҳалла оқсоқоллари аралашуви билан урф-одатларимизга кўра оқ ўралиб, боши боғланди. Дадам қиз тарафга бериладиган барча харажатларни от аравага жойлаб жўнатди. Шундай қилиб, биринчи бор кўчиб келган янги уйимизда тўй бошланди.

Баҳорнинг савр ойи охири. Тўй бошланган ҳовлимиздан болаларга қўшилиб тепаликлар томон чопарканман, юк машинаси тўла аёлларни кўрдим. Улар «Ёр-ёр» айтиб келашарди. Бу тарафларда бўлаётган никоҳ тўйида келинни биринчи бор машинада келганини кўриб маҳалладагилар нечоғлик суюнди. Машина уйимиз яқинидаги ариқ бўйида тўхтаркан, ҳар тарафдан йиғилган овул одамлари Тошкентдан келган келин ва меҳмонлар атрофини ўраб олишганди. Шунда «Ёр-ёр» авжига минди:

Олма деб оттан отам, ёр-ёр,
Беҳи деб соттан отам, ёр-ёр.
Узоқ жойга қиз бериб,
Жабрини торттан отам, ёр-ёр.

Аёллар «Ёр-ёр» ини тинглар эканман, деярли айримларини ўзлари билганларича айтишарди. «Ёр-ёр»лари даламизга мос эди.

Эртаси куни «Келин салом» бошланаркан, келин тушган ертўламиз нурга, нафосатга тўлиб кетди. Ҳожинисо кеннойим чиройли, одоб бобида ҳам тенгги йўқ гўзал эди. Эрта билан оқ рўмолни бошларига ёпиниб, эгилиб-туриб салом қилиб бўлгандан сўнг, ҳаммамизга чой қуйиб узатардилар. Келин тушган ертўлага келин сеплари бирам ярашиб турибдики, уйимиз худди музейга ўхшаб қолди.

Кеннойимнинг миллий кийимларига икки ўрим тимқора сочлари ярашиб турар, бошларига гоҳ дўппи, гоҳ рўмол ўрардилар. Барвақт туриб, самоварга олов ташлаб, ҳамма ёқни чиннидек қилиб, супириб-сидириб бўлгач, дала ишларига қарашардилар. Дадам ва ойим тошканлик келинимиз далада зўриқиб қолмасин дея, акам икковини Тошкентга тез-тез юбориб туришарди.

Кеннойим беозор, меҳрибон, ҳаммамизни ҳатто, қўни-қўшниларгача ҳурмат қиларди.

Ҳожинисо кеннойим ойим айтганларидек, дала шароитига тезда кўникиб, уйимизга меҳр қўйди. Фарзанд кўриб суюнганларини айтмайсизми.

Ҳамон Ҳожинисо кеннойим Чиноздаги Тиллобод қишлоғида яшайдилар. Энди улар бу ерга ўрганиб ҳам қолишган. Бугун етти нафар фарзанднинг онаси у. Аҳён-аҳёнда азим Тошкентнинг «Кўкча» даҳасидаги болалиги ўтган маҳалласига келиб, қариндош-уруғлар билан учрашиб туради.

— Тақдир тақозоси билан қишлоққа келин бўлиб тушиб кам бўлмадим, — дейди Ҳожинисо кеннойим. — Бахтим шу ерда экан, Тангрининг ўзи етиштирди.

Ҳақиқатдан, инсон тақдирдан қочиб қутула олмас экан. Акам ва кеннойимнинг бирбирига муносабатини, бахтиёр яшашларини кўриб уларга кўпларнинг ҳаваси келади.

Маҳмуд АҲМЕДОВ.

Бош муҳаррир Неъмат ЁҚУБОВ
Таҳрир ҳайъати: Маркс ЖУМАНИЁЗОВ, Расулмат ҲУСАНОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЁЕВ, Сиддиқжон МУҲАМЕДЖОНОВ, Мирғиёс ҚАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

ҲОМИЙ:
«Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат—ширкат қўмитаси
«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32
ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб — 33-09-93. Деҳқончилик бўлими — 36-56-35, 36-54-51. Ижтимоий ҳаёт ва адолат бўлими — 36-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими —36-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 36-54-54. Шикоят ва хатлар бўлими — 36-54-52.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 6. Буюртма Г— 0285, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 19.30

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. 1 2 3 3 4 6.